

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

10.09.2020

Atzinums Nr. 4-03/15

Par Rēzeknes novada teritorijas plānojuma Vides pārskatu

Rēzeknes novada pašvaldība 2020. gada 25. augustā Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk - Birojs) ir iesniegusi Rēzeknes novada teritorijas plānojuma 3.0 redakcijas (turpmāk - Teritorijas plānojums) stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk - SIVN) vides pārskatu (turpmāk - Vides pārskats). SIVN veica un Vides pārskata projektu sagatavoja SIA "Enviroprojekts" (turpmāk - Izstrādātāja).

Likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" (turpmāk - Novērtējuma likums) 23. pieci *prim* panta sestā daļa noteic, ka Birojs sniedz atzinumu par Vides pārskatu, ņemot vērā Vides pārskata atbilstību normatīvo aktu prasībām un izraudzītā risinājuma pamatojumu, kā arī nosaka termiņus, kādos izstrādātājs pēc plānošanas dokumenta apstiprināšanas iesniedz kompetentajai institūcijai ziņojumu par plānošanas dokumenta īstenošanas tiešu vai netiešu ietekmi uz vidi, arī Vides pārskatā neparedzētu ietekmi. Turpat noteikts, ka gadījumā, ja izraudzītais risinājums nav pietiekami pamatots, Birojs atzinumā norāda iebildumus, kas ņemami vērā, lemjot par plānošanas dokumenta apstiprināšanu.

Šis Biroja atzinums par Vides pārskata projektu sagatavots atbilstoši Novērtējuma likuma 23. pieci *prim* panta sestās daļas prasībām, vērtējot izraudzītā risinājuma pamatojumu un tā ietekmes uz cilvēku veselību un vidi būtiskumu, un tajā ietverti iebildumi, kas ņemami vērā, lemjot par plānošanas dokumenta apstiprināšanu.

I. Vides pārskatā ietvertā informācija un izraudzītā risinājuma pamatojums:

Teritorijas plānojuma Vides pārskats atbilstoši Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr.157 "Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums" IV nodaļas "Vides pārskatā iekļaujamā informācija" (turpmāk - Noteikumi Nr.157) 8. punktā noteiktajam ietver šādu informāciju:

1. Teritorijas plānojuma galvenie mērķi un risinājumi

- 1.1. Vides pārskatā ietverta informācija par Teritorijas plānojuma un tā ietekmes novērtēšanas mērķiem, ar Teritorijas plānojuma īstenošanu saistītajiem risinājumiem, kā arī vides problēmām un ietekmes aspektiem, kas ar šādu risinājumu īstenošanu varētu būt saistīti.
- 1.2. Novērtējis iesniegto Vides pārskatu, Birojs konstatē, ka Teritorijas plānojuma mērķis ir izstrādāt normatīviem atbilstošu ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentu, paredzot vispusīgu apbūves un infrastruktūras attīstību Rēzeknes novadā, tādējādi veicinot ilgtspējīgu novada attīstību un radot priekšnoteikumus pievilcīgai dzīves un uzņēmējdarbības videi. Kā Teritorijas plānojuma uzdevums tiek definēts atbilstoši novada

attīstības mērķiem izvērtēt novada teritorijas attīstībai esošo potenciālu un izstrādāt plānošanas instrumentu novada ilgtermiņa attīstības politikas īstenošanai teritorijas telpiskās izmantošanas aspektā. Ar plānošanas dokumentu īstenošanu paredzētas šādas teritorijas izmantošanas un attīstības izmaiņas:

- 1.2.1. Ar Teritorijas plānojumu paredzēts nodrošināt plānošanas dokumenta atbilstību spēkā esošajam normatīvajam regulējumam teritorijas plānošanas jomā - Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumu Nr. 240 "*Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi*" (turpmāk - Noteikumi Nr. 240) prasībām. Normatīvo aktu regulējums noteica nepieciešamību izvērtēt spēkā esošo teritorijas plānojumu, lai to saskaņotu ar aktuālajām normatīvo aktu prasībām un iekļautu vienotajā valsts Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēmā (turpmāk - TAPIS). Nepieciešamību izstrādāt jaunu teritorijas plānojumu noteica arī ievērojamais Rēzeknes novada pašvaldībā saņemto iesniegumu skaits no juridiskām personām ar lūgumu mainīt nosacījumus rūpnieciskās apbūves teritorijā.
- 1.2.2. Teritorijas plānojumā sniegts priekšlikums ciemu statusa noteikšanai un esošo ciemu robežu maiņai, noteiktas novada teritorijas izmantošanas iespējas - funkcionālās zonas un apakšzonas, teritorijas ar īpašiem noteikumiem (turpmāk arī - TIN), prasības teritorijas izmantošanai un apbūves veidošanai, publiskajai telpai, satiksmes un inženiertehniskajai infrastruktūrai (pārskatīta ceļu un ielu klasifikācija, sarkanās līnijas) u.c.
- 1.2.3. Teritorijas plānojumā ciemu statuss ir saglabāts visām 46 esošajām blīvi apdzīvotajām teritorijām, kurām spēkā esošajā teritorijas plānojumā bijis ciema statuss. Ciemu robežas saglabātas kā spēkā esošajā teritorijas plānojumā, kā arī precizētas un grozītas (palielinātas vai samazinātas) atbilstoši aktuālajai un plānotajai apbūves un kadastra situācijai, izslēdzot no tām perifērijā esošās lauksaimniecības zemes un mežu teritorijas, kurās netiek plānota blīva apbūve. Saskaņā ar Teritorijas plānojuma Paskaidrojuma rakstu:
 - 1.2.3.1. Esošās ciema robežas saglabātas ciemam *Audriņi* (Audriņu pagastā), *Bērzgale* (Bērzgales pagastā), *Liuža* (Kantinieku pagastā), *Kaunata* un *Dubuļi* (Kaunatas pagastā), *Veczosna* un *Zosna* (Lūznavas pagastā), *Nagļi* (Nagļu pagastā), *Rogovka* (Nautrēnu pagastā), *Bekši* (Ozolaines pagastā), *Ozolmuiža* (Ozolmuižas pagastā), *Puša* (Pušas pagastā), *Tiskādi* (Silmalas pagastā), *Vecružina* un *Gorņica* (Silmalas pagastā), *Strūžāni* (Strūžānu pagastā), *Iugulova* un *Djogi* (Vērēmu pagastā).
 - 1.2.3.2. Ciema robežas atbilstoši aktuālajai kadastra situācijai minimāli precizētas ciemiem *Krupi* (Audriņu pagastā), *Feimaņi* (Feimaņu pagastā), *Gaigalava* un *Strūžāni* (*Vecstrūžāni*) (Gaigalavas pagastā), *Lendži* (Lendžu pagastā), *Uļjanova* un *Sakstagals* (Sakstagala pagastā).
 - 1.2.3.3. Ciema robežas nebūtiski samazinātas vai palielinātas ciemiem *Čornaja* (Čornajas pagastā), *Janopole* (Griškānu pagastā), *Lūznava* (Lūznavas pagastā), *Lipuški* (Mākonkalna pagastā), *Rikava* (Rikavas pagastā), *Rogovki-Štikāni* (Silmalas pagastā).
 - 1.2.3.4. Ciema teritorija samazināta ciemiem *Ratnieki* (Čornajas pagastā), *Dricāni* (Dricānu pagastā), *Vertukšne* (Lūznavas pagastā), *Dekteri* (Nautrēnu pagastā), *Kruki* un *Prezma* (Silmalas pagastā), *Stoļerova* (Stoļerovas pagastā).
 - 1.2.3.5. Ciema teritorija palielināta ciemiem *Sprūževa* (Griškānu pagastā), *Ilzeskalns* (Ilzeskalna pagastā), *Žogotas-Rasnupļi* (Nautrēnu pagastā), *Ciskādi* (Sakstagala pagastā), *Malta* (Maltas pagastā).

- 1.2.3.6. Ciema teritorija būtiski grozīta (gan izslēdzot, gan iekļaujot zemes gabalus) ciemam *Rosica* (Stoļerovas pagastā), savukārt ciemi *Sondori-Šķeņeva-Adamova* (Vērēmu pagastā) sadalīti, izveidojot ciemus *Šķeņeva-Sondori* un *Adamova*. Tāpat arī samazinātas esošās ciema teritorijas robežas.
- 1.2.3.7. Pamatojoties uz to, ka Maltas ciemā iekļautās zemes vienības atrodas Lūznavas pagasta lauku teritorijā, bet funkcionāli ir saistītas ar Maltas pagasta Maltas ciema infrastruktūru (ceļu infrastruktūru, kanalizācijas sistēmu) un publiskajiem pakalpojumiem, Teritorijas plānojumā iekļauts Maltas pagasta un Lūznavas pagasta robežas maiņas priekšlikums pievienot Maltas pagasta teritorijai Lūznavas pagasta teritorijas daļu 52,84 ha platībā, līdz ar to palielinot Maltas ciema robežu.
- 1.2.3.8. Teritorijas plānojumā iekļauts arī Ozolaines pagasta un Griškānu pagasta robežas maiņas priekšlikums (pievienot Ozolaines pagasta teritorijai Pleikšņu ciemā iekļauto Griškānu pagasta teritorijas daļu 8,77 ha platībā).
- 1.2.3.9. Ciema statuss un ciema teritorijas robežas noteiktas Rēzeknes pilsētas aglomerācijā esošajām blīvi apdzīvotajām vietām - *Pleikšņi* Ozolaines pagastā, kas ir teritorija ar vēsturisku vasarnīcu un dārza māju apbūvi Rēzeknes piepilsētā (340,665 ha; 838 iedzīvotāji), *Greiškāni* Griškānu pagastā (101,516 ha; 185 iedzīvotāji), *Lielie Dreizi* Griškānu pagastā, apvienojot apdzīvotās vietas *Jupatovka* un *Dreizi* (387 iedzīvotāji, teritorijā atrodas arī Rēzeknes speciālās ekonomiskās zonas teritorija) un *Jaunie Čači* Griškānu pagastā (189,71ha; 308 iedzīvotāji).
- 1.2.4. Rēzeknes novada ciemos noteiktas šādas funkcionālās zonas - *Savrupmāju apbūves teritorija (DzS)*, *Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorija (DzM)*, *Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorija (DzD)*, *Jauktas centra apbūves teritorija (JC)*:
- 1.2.4.1. Ciemos *Greiškāni*, *Lielie Dreizi*, *Jaunie Čači* (ņemot vērā pēctecību un spēkā esošajā teritorijas plānojumā noteikto zonējumu), noteiktas *Savrupmāju apbūves teritorijas (DzS)*, paredzot atbilstošu infrastruktūru. Jaunas *Savrupmāju apbūves teritorijas* plānotas tikai *Greiškānu* ciema teritorijā. *Savrupmāju apbūves teritorijas* pie valsts nozīmes autoceļiem noteiktas jau esošās dzīvojamās apbūves teritorijās.
- 1.2.4.2. *Savrupmāju apbūves teritorijas (DzS1)* noteiktas vēsturiskajās vasarnīcu un dārza māju apbūves teritorijās - ciemos *Pleikšņi* un *Lielie Dreizi* *Jupatovka* daļā, lai nodrošinātu galvenokārt sezonas rakstura mājokļa funkciju, bet, izpildot nosacījumus, iespējama arī pastāvīga savrupmāju dzīvojamā apbūve. Jaunas *Savrupmāju apbūves teritorijas (DzS1)* netiek plānotas.
- 1.2.4.3. *Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas (DzM)* noteiktas vairākos ciemos ar esošu un plānotu daudzdzīvokļu namu apbūvi līdz trijiem stāviem, rindu māju un savrupmāju apbūvi, lai iedzīvotājiem nodrošinātu mājokļa funkciju, paredzot atbilstošu infrastruktūru. Jaunas *Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas* netiek plānotas.
- 1.2.4.4. *Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas (DzD)* ar esošu un plānotu daudzdzīvokļu namu apbūvi līdz pieciem stāviem plānotas Maltas, Lūznavas un *Greiškānu* ciemos, lai nodrošinātu iedzīvotājiem mājokļa funkciju, paredzot atbilstošu infrastruktūru. Jaunas *Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas* netiek plānotas.
- 1.2.5. Teritorijas plānojums paredz veikt izmaiņas novadā esošajās īpaši aizsargājamajās dabas teritorijās (*Natura 2000*):

- 1.2.5.1. Teritorijas plānojuma risinājumi iekļauj priekšlikumu Rāznas Nacionālajā parkā esošo Lipušku un Čornajas ciemu robežu grozīšanai. Lipušku ciema teritorijā plānots iekļaut visu nedalītu nekustamo īpašumu “*Stirnas*” (kadastra Nr.7872 008 0012) (zemes gabala funkcionālo zonējumu paredzēts mainīt no *Lauku zeme ar atļautām mazākām jaunveidojamajām zemes vienībām (L3)* uz zonējumu *Lauksaimniecības teritorija (L1)*). Pašreiz ciema teritorijā esošā zemes vienības daļa atrodas Rāznas Nacionālā parka neitrālajā zonā, bet pievienotā daļa - dabas parka zonā. Savukārt no Čornajas ciema teritorijas plānots izslēgt Puncuļu kapu teritoriju (kadastra Nr.7846 007 0064), kas atrodas Rāznas Nacionālā parka neitrālajā zonā, funkcionālajā zonējumā *Dabas un apstādījumu teritorija (DA2)*.
- 1.2.5.2. Teritorijas plānojumā iekšzemes publiskajiem ūdeņiem, tostarp Rāznas ezeram un Feimaņu ezeram, noteiktas *publiskās piekļuves vietas gājējiem un velosipēdistiem (TIN12)*.
- 1.2.5.3. Rāznas ezera apkārtnes lauku teritorijā vairs netiek plānotas blīvas apbūves teritorijas, tajā skaitā *Savrupmāju dzīvojamās apbūves teritorijas (DzS2)*, *Jauktas apbūves teritorijas (J-1)* un *Lauku zemes ar atļautām mazākām (0,5 ha) zemes vienībām (L-3)*, bet gan *Lauksaimniecības teritorijas (L, L1)*, *Mežu teritorijas (M)* un *Dabas un apstādījumu teritorijas (DA)*.
- 1.2.5.4. Teritorijas plānojuma risinājumi iekļauj priekšlikumu dabas parkā “*Adamovas ezers*” esošā Adamovas ciema teritorijas robežas grozīšanai, izslēdzot no ciema teritorijas ziemeļu daļas nekustamos īpašumus “*Melnalkšņi*” (kadastra Nr.7896 004 0156), “*Alverstone*” (kadastra Nr.7896 004 0157) un “*Ezermala*” (kadastra Nr.7896 004 0026) un iekļaujot ciema teritorijā zemes vienību ar kadastra apzīmējumu 7896 005 0498. Konstatējams, ka spēkā esošajā teritorijas plānojumā konkrētajai zemes vienībai atbilst zonējums *Lauku zeme (L)* un *Mežu teritorija (M)*, bet pašlaik plānotie risinājumi paredz mainīt zonējumu uz *Lauksaimniecības teritorija (L)*.
- 1.2.5.5. Dabas lieguma “*Lubāna mitrājs*” teritorijā paredzēts saglabāt pašreizējo teritorijas izmantošanu. Dabas lieguma neitrālajā zonā ūdenstūrisma attīstības centra “*Bāka*” teritorija noteikta kā *Publiskās apbūves teritorija (P)*, bet ciema teritorijas un blīvas apbūves teritorijas dabas lieguma teritorijā netiek plānotas.
- 1.2.5.6. Teritorijas plānojumā Rāznas ezera un tās apkārtnes ainava, dabas lieguma “*Lubāna mitrājs*” ainava, Adamovas ezers un tā apkārtnes ainava, kā arī citas teritorijas noteiktas kā *Ainaviski vērtīga ainavu telpa ar specifiskiem aprobežojumiem saimnieciskajai darbībai un apbūvei (TIN5 teritorijas)*. TIN5 teritoriju aizsardzībai TIAN iekļauti nosacījumi intensīvas mežsaimniecības un apmežošanas ierobežošanai TIN5 teritorijās, paredzot, ka lauksaimniecības zemju apmežošana ir aizliegta, izņemot, ja TIN5 teritorijās saņemts pašvaldības saskaņojums.
- 1.2.5.7. Pamatojoties uz Latvijas Republikas Aizsardzības ministrijas iesniegumu, Teritorijas plānojumā Nacionālo bruņoto spēku infrastruktūras attīstībai valsts aizsardzības uzdevumu veikšanai kā *Publiskās apbūves teritorija (P)* un teritorijas ar īpašiem noteikumiem – *teritorijas valsts aizsardzības funkciju veikšanai (TIN11)* Rāznas Nacionālā parka dabas parka zonā noteiktas divas zemes vienības (kadastra Nr.7868 002 0086, 7868 002 0111) Lūznavas pagasta lauku teritorijā.
- 1.2.6. Rūpnieciskās apbūves teritorijas noteiktas, ņemot vērā pēctecības principu jau vēsturiskajās industriālajās teritorijās - Rēzeknes speciālās ekonomiskās zonas (turpmāk arī - RSEZ) teritorijā, pagastu ciemos un lauku teritorijā, kur jau pašlaik

darbojas ražošanas uzņēmumi. Jauna ražošanas teritorija plānota Rēzeknes pilsētas aglomerācijā pie dzelzceļa līnijas SIA "Rēzeknes gaļas kombināts" attīstībai.

- 1.2.7. Ņemot vērā teritorijas atrašanos paaugstināta vides trokšņa zonā blakus valsts autoceļiem un rūpnieciskām teritorijām Rēzeknes novadā un Rēzeknes pilsētā, plānota Verēmu pagastā esošās Kleperovas, Ratinīku un daļa Meļņovas teritorijas funkcionālā zonējuma maiņa no *Jauktas apbūves teritorijas (J)* uz *Lauksaimniecības teritoriju (L)*, nosakot to kā *Akustiskā diskomforta zonu (TIN13)*, kur nepieciešami papildus būvakustiskie pasākumi vides trokšņa mazināšanai.
- 1.2.8. *Rūpnieciskās apbūves teritorijas* funkcionālās zonas apakšzonas – *R1, R2, R3, R4* – Teritorijas plānojumā vairs netiek izdalītas, nosakot vienotus nosacījumus visā novada teritorijā, līdz ar to visai rūpnieciskās apbūves teritorijai ir iespējamas dažādu veidu rūpnieciskās darbības, piemēram, *Vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve (13001)*, *Smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūve (13002)*, *Lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumu apbūve (13003)*, *Atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve (13005)*, *Noliktavu apbūve (14004)*, *Energoapgādes uzņēmumu apbūve (14006)*. Atbilstoši Noteikumiem Nr. 240 dzīvojamā apbūve *Rūpnieciskās apbūves teritorijās* nav atļauta, līdz ar to no TIAN izslēgta spēkā esošajā teritorijas plānojumā RSEZ teritorijas apakšzonā R2 noteiktā norma, kas atļāva saglabāt esošo dzīvojamo apbūvi un veikt nepieciešamos uzlabojumus.
- 1.2.9. Papildus funkcionālajam zonējumam izdalītas arī citas teritorijas ar īpašiem noteikumiem (turpmāk - TIN): *Rēzeknes speciālās ekonomiskās zonas teritorija (RSEZ) (TIN1)*, *Teritorijas valsts aizsardzības funkciju veikšanai (TIN11)*, *Piekluves vietas iekšzemes publiskajiem ūdeņiem un īpaši aizsargājamām dabas teritorijām (TIN12)*, *Teritorija, kur tiek veikta derīgo izrakteņu ieguve (TIN14)*, *Teritorija, kurai izstrādājams lokālpilnojumā (TIN2)* (Pleikšņu ciema lokālpilnojumā teritorija), *Vietējas nozīmes kultūrvēsturiskās un dabas teritorijas (TIN4)*, *Ainaviski vērtīgas teritorijas (TIN5)*, *Nacionālas un vietējas nozīmes infrastruktūras attīstības teritorija (TIN7)* - Rēzeknes Dienvidu apvedceļš - (attēlota perspektīvā Rēzeknes Dienvidu apvedceļa būvniecībai un attīstībai nepieciešamā teritorija - Rēzeknes Dienvidu apvedceļa 1. variants ar visām modifikācijām). Kā TIN teritorija noteiktas arī - *Teritorija, kurai izstrādājams detālpilnojumā (TIN3)* un *Vietējas nozīmes lauksaimniecības teritorija (TIN7)*.

1.3. Saistībā ar plānotajiem attīstības virzieniem un mērķiem Birojs konstatē:

- 1.3.1. Saskaņā ar Novērtējuma likuma 1. panta 7) punktu un Noteikumu Nr.157 8.7. punktu Vides pārskatā identificē, apraksta un izvērtē plānošanas dokumentu un iespējamo alternatīvu ietekmi uz vidi, ņemot vērā plānošanas dokumentu izstrādes mērķus un teritoriju, kura varētu tikt ietekmēta. Dažādu risinājumu novērtēšanas mērķis ir izvēlēties un pamatot piemērotāko risinājumu.
- 1.3.2. Vides pārskatā izskatītas divas alternatīvas saistībā ar plānoto ciemu teritoriju robežu maiņu. Pirmā alternatīva paredz noteikt ciema statusu un ciema teritorijas robežas Rēzeknes pilsētas aglomerācijā esošajām blīvi apdzīvotajām vietām (ņemot vērā, ka esošajā teritorijas plānojumā šajās teritorijās jau ir zonējumi, kur atļauta dzīvojamā apbūve) - *Pleikšņi* (Ozolaines pagastā), *Greiškāni* (Griškānu pagastā), *Lielie Dreizi* (Griškānu pagastā), *Jaunie Čači* (Griškānu pagastā). Teritorijas plānojumā iekļauts Maltas pagasta un Lūznavas pagasta robežas maiņas un Ozolaines pagasta un Griškānu pagasta robežas maiņas priekšlikumus. Savukārt otrās alternatīvas ietvaros izskatīts variants esošajām blīvi apdzīvotajām teritorijām Rēzeknes piepilsētā nenoteikt ciema statusu. Pēc būtības otrā alternatīva ir nepilnīga

pirmā alternatīva, un Vides pārskatā vērtēts, ka tā nenodrošinātu veiksmīgu Teritorijas plānojumu - tas neatbilstu normatīvajiem aktiem un *Rēzeknes novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijai 2033*, kā arī neņemtu vērā sabiedrības intereses.

- 1.3.3. Vides pārskatā norādīts, ka Teritorijas plānojuma izstrādes laikā, izvēloties pirmo alternatīvu, tikusi vērtēta arī iespēja noteikt ciema statusu un robežas *Kleperovas* teritorijai (Vērēmu pagastā), tomēr norādīts, ka iedzīvotāju skaits šajā teritorijā nav pietiekošs ciema izveidei, kā arī teritorija atrodas paaugstināta vides trokšņa zonā (blakus valsts nozīmes autoceļiem un RSEZ teritorijai), līdz ar to nav vēlama teritorijas dzīvojamās apbūves attīstība un Teritorijas plānojumā šī teritorija (tāpat kā Ratinīki un daļa Meļņovas) noteikta kā *Akustiskā diskomforta zona (TIN13)*.
- 1.3.4. Teritorijas plānojuma izstrādes gaitā notikušas diskusijas arī par *rūpnieciskās apbūves teritoriju* zonējumu un apakšzonējumu alternatīvām. Izvēlēta alternatīva noteikt vienotus nosacījumus visās novada *rūpnieciskās apbūves teritorijās*, un tie saskaņoti ar Rēzeknes pilsētas nosacījumiem konkrētajā zonējumā. Tāpat izskatīta alternatīva derīgo izrakteņu ieguves vietas izdalīt atsevišķā apakšzonējumā.
- 1.3.5. Saskaņā ar Vides pārskatā norādīto, alternatīvas izvērtētas arī *piekļuves vietu iekšzemes publiskajiem ūdeņiem un īpaši aizsargājamām dabas teritorijām (TIN12)* noteikšanā, ņemot vērā gan īpašumtiesību aspektus, gan īpaši aizsargājamo dabas vērtību sastopamību.
- 1.3.6. Vides pārskatā minēts, ka "0" alternatīvas izvēle - Teritorijas plānojuma neīstenošanas scenārijs - neatbilstu augstāka līmeņa nacionālā, reģionālā un vietējā līmeņa plānošanas dokumentu izvirzītajiem mērķiem, normatīvo aktu prasībām un vides interesēm, līdz ar to šāds Teritorijas plānojuma neīstenošanas scenārijs nav akceptējams.
- 1.3.7. Līdz ar to, izvērtējot Vides pārskatu, Birojs secina, ka, izstrādājot Teritorijas plānojumu, pēc būtības dažādi plānošanas risinājumi (attīstības scenāriji, alternatīvas) plānošanas procesā ir tikuši apsvērti ne tikai lemjot par ciemu teritoriju robežu maiņu (samazināšanu, palielināšanu, sadalīšanu) un TIN teritoriju noteikšanu, bet arī attiecībā uz rūpnieciskās apbūves zonējumu un tajā iekļaujamajiem TIAN u.c. plānošanas risinājumiem. Tajā pat laikā Biroja ieskatā Vides pārskats nepilnīgi atspoguļo alternatīvu izvērtēšanas procesu ietekmju izvērtēšanas kontekstā. Piemēram, Vides pārskatā minēts, ka tiek mainītas ciemu teritoriju robežas, tomēr detālāk Vides pārskatā netiek uzskaitīts un paskaidrots, kuru ciemu teritorijas un kā ir izmainītas, un kādu ietekmi paredzētās izmaiņas atstāj. Vienlaikus Birojs konstatē, ka informācija par Teritorijas plānojumā veiktajām ciema robežu izmaiņām atspoguļota Teritorijas plānojuma Paskaidrojuma rakstā. Ņemot vērā, ka Teritorijas plānojums paredz nozīmīgas izmaiņas novada ciemu robežu noteikšanā, tad informācija par Teritorijas plānojumā veiktajām ciema robežu izmaiņām būtu jāiekļauj arī Vides pārskatā, jo īpaši kontekstā ar paredzētajām izmaiņām *Natura 2000* teritorijās.

2. Esošais vides stāvoklis, jo īpaši teritorijās, kuras plānošanas dokuments var būtiski ietekmēt, iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots

- 2.1. Vides pārskats izstrādāts, pamatojoties uz Izstrādātājam pieejamo un papildus noskaidroto informāciju par novada dabas apstākļiem un vides kvalitāti. Izstrādātāja norādījusi, ka SIVN izstrādē veikta pieejamās rakstiskās un grafiskās informācijas analīze, izmantota publiski pieejamā pašvaldības, reģiona un valsts līmeņa informācija - elektroniski pieejami informācijas avoti, datu bāzes, kā arī dažādi publicēti materiāli, institūciju publiskie gada

pārskati, Rēzeknes novada pašvaldības attīstības plānošanas dokumenti un publiskie gada pārskati. Izmantotas VSIA "Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" (turpmāk - LVĢMC) uzturētās datubāzēs (*Gaiss-2, Ūdens-2, Atkritumi-3. Pārskats par atkritumiem, Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs*) esošā informācija, kā arī informācija no *Daugavas baseina apgabala apsaimniekošanas plāna un Plūdu riska pārvaldības plāna 2016.-2021. gadam*. Tāpat izmantota Dabas aizsardzības pārvaldes uzturētās dabas datu bāzes "Ozols" iekļautā informācija par īpaši aizsargājamajām dabas teritorijām, biotopiem, sugām un mikroliegumiem.

- 2.2. Vides pārskatā ietverts plānošanas dokumentu teritorijas vispārīgs raksturojums, iekļauta informācija par vides aspektiem, kas saistīti ar gaisa kvalitāti, virszemes un pazemes ūdens kvalitāti, piesārņotām un potenciāli piesārņotām vietām, atkritumu apsaimniekošanu, derīgo izrakteņu ieguvī, riska teritorijām un objektiem, kā arī sniegts apkopojums par teritorijas dabas vērtībām, nozīmīgām teritorijām un objektiem teritorijas kultūrvēsturiskā kontekstā.
- 2.3. Rezumējoši, - galvenajos ietekmes aspektos atbilstoši plānošanas dokumentam un tā Vides pārskatam- secināms, ka:
 - 2.3.1. Rēzeknes novads ietilpst Latgales plānošanas reģionā, tas robežojas ar Rēzeknes pilsētu, Balvu, Kārsavas, Cīblas, Ludzas, Dagdas, Aglonas, Riebiņu, Viļānu un Madonas novadu. Novada centrā atrodas Rēzeknes pilsēta.
 - 2.3.2. Rēzeknes novada platība ir 2524 km². Novada teritorija sastāv no 24 pagastiem. 2019. gada sākumā novadā deklarēti 24 687 iedzīvotāji, lielākā daļa Rēzeknes novada iedzīvotāju dzīvo Maltas (virs 10%), Simalas (~10%) un Ozolaines (~8%) ciemu teritorijās (katrā virs 2 000 cilvēku), kā arī Rēzeknes piepilsētas apdzīvotajās vietās Ozolaines un Griškānu pagastā - vasarnīcu un dārza māju apbūves teritorijā *Pleikšņi, Čači, Vipinga un Pocelujevka, Dreizi un Jupatovka, Greiškāni*.
 - 2.3.3. Rēzeknes novadā ir attīstīta daudzpusīga un plaša uzņēmējdarbība, vislielākais uzņēmumu skaits ir saistīts ar lauksaimnieciskās produkcijas ražošanu. Izveidota Rēzeknes speciālā ekonomiskā zona (RSEZ), kuras mērķis - veicināt tirdzniecību, attīstīt rūpniecību un satiksmi, kā arī preču eksportu un importu caur Latviju -, un Latgales Speciālā ekonomiskā zona. RSEZ kopplatība ir 1155 ha, tā ietver teritoriju, kas atrodas Rēzeknes pilsētā un Rēzeknes novada Vērēmu, Griškānu, Ozolaines pagastu administratīvajās teritorijās.
 - 2.3.4. Rēzeknes novadā meža zemes aizņem 35 % (88 142 ha) no kopējās teritorijas (251 702 ha). Lauksaimniecībā izmantojamās zemes uz 2019. gada sākumu Rēzeknes novadā aizņēma 109 539 ha jeb 43,5 % no novada kopējās teritorijas. Rēzeknes novadā atrodas nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritorija - *Krēslītes polderis*. Novadā ir 251 bioloģiskās lauksaimniecības saimniecību.
 - 2.3.5. Rēzeknes novada teritorijā atrodas Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas (*Natura 2000*) teritorijas: 1) *Rāznes Nacionālais parks* (59 615 ha), kas izveidots, lai saglabātu Rāznes ezera un ar to saistīto sugu un biotopu daudzveidību, teritorijas kultūrvēsturiskās un ainaviskās vērtības, kā arī veicinātu teritoriju nenoplicinošu saimniecisko attīstību, dabas tūrismu un ekoloģisko izglītību, 2) dabas liegums "*Lubānas mitrājs*" (51 353 ha), kurā apvienoti 12 jau esoši dabas liegumi papildus iekļaujot Lubāna ezeru un bioloģiski vērtīgas ezeram pieguļošas teritorijas. Liegums izveidots, lai nodrošinātu Latvijas lielākā iekšzemes mitrāju kompleksa vienotu aizsardzību, 3) dabas parks "*Adamovas ezers*" (779 ha) - nozīmīga eitrofo ezeru aizsardzības teritorija 4) dabas liegums "*Gaiļu kalns*" (2 ha), kas izveidots, lai aizsargātu Zviedrijas kadiķa audzes. Rēzeknes novadā izveidoti 29 mikroliegumi, 85 koki ar dižkoka statusu, kā kultūrvēsturiskais stādījums notikts

Laizānu parks Ozolaines pagastā, kā arī novada teritorijā atrodas dabas pieminekļi: dižakmens “*Purmaļu akmens*”, “*Taunagas dižakmens*”, “*Zuiču (Taunagas) Velna akmens*”.

- 2.3.6. Novadā izplatīta galvenokārt erodētā podzolaugsne reljefa pacēlumos un velēnu glejaugsne zemākās vietās, ieplakās - purva kūdraugsne. Zemākā vieta novadā ir *Lubāna* līdzenumus, kurā izveidojušies lieli purvu masīvi.
- 2.3.7. Rēzeknes novada teritorijā pilnībā vai daļēji atrodas 181 būvmateriālu izejvielu derīgo izrakteņu atradnes, 222 kūdras atradnes, 7 sapropeļa atradnes (netiek izmantotas). No būvmateriālu izejvielu derīgo izrakteņu atradnēm 5 ir dolomītu atradnes, 9 - māla atradnes, 11 - saldūdens kaļķa atradnes, 87 - smilts atradnes un 69 - smilts-grants atradnes. Saskaņā ar Vides pārskatā norādīto, iedzīvotāju sūdzības saistībā ar derīgo izrakteņu ieguvī pašvaldībā nav saņemtas, kā arī derīgo izrakteņu ieguves procesos nav konstatēti pārkāpumi.
- 2.3.8. Virszemes ūdeņi Rēzeknes novadā ietilpst *Daugavas sateces baseinā*. Novadā ir 16 publiskie ezeri un lielākie valsts ezeri - *Rāzna* un *Lubāns*. Publiskā upe visā tās garumā ir *Rēzeknes* upe. Novadā atrodas vairāki prioritārie zivju ūdeņi: karpveidīgo zivju ūdeņi (*Aiviekste*, *Malta*, *Rēzekne*, *Feimaņu ezers*, *Lubāna ezers*, *Rušona ezers*); lašveidīgo zivju ūdeņi (*Rāznas* un *Zosnas* ezeri).
- 2.3.9. Novadā ir divas oficiālas peldvietas - *Lubānas* ezera peldvieta Gaigalavas pagastā un *Rāznas* ezera peldvieta Mākoņkalna pagasta Lipuškos -, tomēr ūdens paraugi tiek ņemti arī no vairākām neoficiālajām peldvietām (*Rāznas* ezera, *Ozolmuižas centra* dīķa, *Rēzeknes* upes u.c. peldvietām). Rēzeknes novada teritorijā atrodas 6 valsts nozīmes hidrostatiskas būves - *Krēslītes polderu* dambis, *Rēzeknes upes kreisā krasta* dambis, *Malta - Rēzeknes pārrakuma* dambis, *Lubāna ezera dienvidaustrumu* dambis, *Lubāna ezera ziemeļu* dambis, zemteka “*Mazā Rēzeknīte*”. Tuvāko 5 gadu laikā paredzēts veikt rekonstrukciju regulētajos posmos *Geikinu* strautam, ūdenstecēm *Teresīne*, *Liska*, *Rēzeknes upe* un rekonstruēt *Krēslītes poldera dambi* un *Lubāna ezera dienvidaustrumu dambi*.
- 2.3.10. No Rēzeknes novada teritorijā esošajiem ūdensobjektiem 13 ūdensteces un 30 ūdenstilpes iekļautas *Daugavas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plānā 2016.-2021.gadam*, kurā definēts mērķis visiem ūdensobjektiem sasniegt labu ekoloģisko kvalitāti. Šo ūdensobjektu ekoloģiskā kvalitāte vērtēta no labas līdz ļoti sliktai.
- 2.3.11. Pazemes ūdensobjektu kvantitatīvais stāvoklis un ķīmiskā kvalitāte Rēzeknes novadā ir vērtējama kā laba.
- 2.3.12. Rēzeknes novadā centralizētās ūdensapgādes sistēmas ir ierīkotas 47 ciemos. Lielākajā daļā ciemu ir uzstādītas atdzelžošanas un ūdens attīrīšanas iekārtas, kas uzlabo dzeramā ūdens kvalitāti, bet novecojusī ūdensapgādes infrastruktūra nenodrošina augstas kvalitātes dzeramā ūdens nokļūšanu līdz patērētājam, tā kā ūdensapgādes sistēmas lielākoties Rēzeknes novadā ir tehniski nolietojušās un tām nepieciešama rekonstrukcija.
- 2.3.13. Centralizētajai ūdensapgādei Rēzeknes novadā tiek izmantoti pazemes ūdeņi no *Daugavas* un *Pļaviņu* pazemes ūdens horizontiem. Individuālās dzīvojamās mājās un teritorijās, kur nav pieejama centralizētā ūdensapgāde, tiek izmantota individuālā ūdensapgāde (urbumi un akas). Rēzeknes novadā ir ~ 540 ekspluatācijas urbumi, no kuriem lielākās daļas statuss nav zināms. Kopumā ņemtais ūdens daudzums Rēzeknes novadā no 2016. gada līdz 2018. gadam samazinājies no 25381,51 m³ uz 20677,07 m³.

- 2.3.14. Centralizētās kanalizācijas sistēmas Rēzeknes novadā ir izbūvētas lielākajos novada ciemos, tomēr lielākoties tās ir tehniski novecojušas un pilnvērtīgi neveic savas funkcijas. Kanalizācijas sistēmas uzlabošanai vairākos novada ciemos ir realizēti ūdenssaimniecības projekti, kuru ietvaros ir veikta notekūdeņu attīrīšanas ietaišu modernizācija - veikta kanalizācijas tīklu paplašināšana un rekonstrukcija, kā arī vairākos ciemos plānoti kanalizācijas sistēmas un attīrīšanas ietaišu uzlabošanas pasākumi.
- 2.3.15. No 2016. gada līdz 2018. gadam novadīto notekūdeņu apjoms katru gadu ir bijis mainīgs, 2017. gadā tas bija vismazākais (14375,09 tūkst. m³), bet 2018. gadā lielākais (24238,57 tūkst. m³), ko Izstrādātāja skaidro ar iespējamu uzņēmējdarbības uzlabošanu un iedzīvotāju, kuriem pieejami centralizētās kanalizācijas pakalpojumi, pieslēgšanu pie kopīgajām centralizētās notekūdeņu savākšanas sistēmām. 2017. gadā Rēzeknes novadā bija 28 bioloģiskās NAI, kuru notekūdeņu apjoms 1361,297 tūkst. m³/gadā, un 6 mehāniskās NAI, kuru notekūdeņu apjoms 16,26 tūkst. m³/gadā. Teritorijās, kurās nav nodrošināta centralizētā notekūdeņu savākšana, tiek izmantoti individuāli notekūdeņu savākšanas un novadīšanas risinājumi vai arī tie tiek iesūcināti gruntī.
- 2.3.16. Atmosfēras gaisa kvalitāti un trokšņa līmeni ietekmē transports, ražošanas uzņēmumi, individuālās saimniecības, u.c. objekti. Piesārņotākais gaiss un augstāka trokšņa ietekme novadā veidojas RSEZ teritorijā Rēzeknes pilsētas pierobežā, kur koncentrējas vairāk uzņēmumu un ir aktīvāka satiksme, kā arī pie intensīvākās satiksmes autoceļiem un ražošanas uzņēmumiem novada teritorijā.
- 2.3.17. 2018. gadā Rēzeknes novadā gaisu piesārņojošas darbības veica 46 objekti. Emisijas lielākoties tiek novadītas vidē no organizācijām, kuras izmanto sadedzināšanas iekārtas siltumenerģijas ražošanai. Kā kurināmais novadā tiek izmantota šķelda, koksne, granulas, ogles, dabasgāze u.c. 2018. gadā kā kurināmais šķelda tika patērēta 4 842 t (8 iekārtas), malka 4 443 t (18 iekārtas), koksne 2 046 t (4 iekārtas), dabasgāze 31,7 tūkst.m³ (2 iekārtas). SIA "Ceļi un tilti" Bitumena uzglabāšanas tvertņu un SIA "Sprūževa M" biogāzes koģenerācijas stacijas darbības ietekmē vidē nonāk arī gaistošie organiskie savienojumi.
- 2.3.18. No 2016. uz 2017. gadu Rēzeknes novadā gandrīz uz pusi ir samazinājies cieto izkļiedēto daļiņu (PM₁₀ un PM_{2,5}) daudzums, kā arī būtiski samazinājies slāpekļa dioksīda, oglekļa oksīda un sēra dioksīda daudzums, kas līdzīgā daudzumā emitēts arī 2018. gadā. Toties kopējais gaisā emitēto piesārņojošo vielu daudzums novadā no 2016. līdz 2018. gadam ir palielinājies par 40,8 % saistībā ar emitētā oglekļa dioksīda pieaugumu par 50,8 %, ko Izstrādātāja skaidro ar kurināmā sadedzināšanu un kopējo piesārņojošo iekārtu skaita pieaugumu novadā (iekārtu skaits palielinājies par 7 %). No 2016. līdz 2018. gadam paaugstinājies arī emitētais slāpekļa oksīdu daudzums (NO_x).
- 2.3.19. Mobilo emisiju avotu - autotransporta un dzelzceļa - dēļ novada teritorijā veidojas gaisa un trokšņa piesārņojums, ko veicina Rēzeknes novada ģeogrāfiskais novietojums valsts pierobežā, kā arī novada centrā esošā Rēzeknes pilsēta ar nacionālas nozīmes attīstības centra statusu. Rēzeknes novadu šķērso valsts nozīmes dzelzceļa iecirkņi, kā arī dzelzceļa līnijas, valsts galvenie, reģionālie, kā arī valsts vietējās nozīmes autoceļi, pašvaldības ceļi un ielas. Gaisa piesārņojums no putekļiem Rēzeknes novadā veidojas uz valsts nozīmes autoceļiem un pašvaldības ceļiem, tā kā tiem lielākoties ir grants segums.
- 2.3.20. Kopš 2016. gada sākuma līdz 2019. gada sākumam Rēzeknes novadā vērojams transportlīdzekļu skaita pieaugums par 5,3%. Valsts galvenie autoceļi A12 un A13

ar reģionālajiem autoceļiem veido tranzīta koridorus, uz kuriem ir salīdzinoši augstāka kravas transporta intensitāte. No 2016. līdz 2018. gadam satiksmes intensitāte uz valsts nozīmes autoceļiem dažādos posmos ir pieaugusi - no 2 % uz autoceļa A13 (posmā P49-Rēzekne) līdz 16 % uz autoceļa A 15 (posmā A12-A13). Kravas automašīnu īpatsvars uz valsts nozīmes autoceļiem nav būtiski mainījies (tā mainība robežās no 0 līdz 6 %); dažādos valsts nozīmes autoceļu posmos Rēzeknes novadā kravas automašīnu īpatsvars uz ceļa ir no 15 līdz 40 % - vidēji diennaktī Rēzeknes novadu pa automaģistrālēm šķērso 500 kravas automašīnu, no kurām 40 % kravu ir ar ķīmiskām vielām, līdz ar to svarīgs ir Rēzeknes apvedceļš, pa kuru tiek novadītas tranzīta automašīnas.

- 2.3.21. Novada teritorijā atrodas Austrumlatgales reģiona sadzīves atkritumu poligons "Križevņiki". Poligons izveidots Ozolaines pagastā, tā izmantojamā platība ir ~13 ha. Agrāk funkcionējušās novada teritorijā esošās 12 atkritumu izgāztuves rekultivētas. Pēc Valsts statistikas pārskata "Nr.3 - Atkritumi", VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" datiem 2018. gadā Rēzeknes novadā radītais nešķirotu sadzīves atkritumu daudzums bija 697,31 t. Rēzeknes novadā esošo organizāciju radīto sadzīves atkritumu apjoms no 2016. gada līdz 2017. gadam pieauga par ~ 50 %, bet 2018. gadā samazinājās par ~ 10%.
- 2.3.22. Rēzeknes novada teritorijā nav reģistrētas piesārņotas vietas, 76 vietas ir reģistrētas kā potenciāli piesārņotas vietas un 41 vieta atzīmētas kategorijā "Nav piesārņota vieta" (apzināta vai pilnībā attīrīta vieta). Lielākoties potenciāli piesārņotas vietas ir degvielas uzpildes stacijas, fermas, atkritumu izgāztuves.
- 2.3.23. Pēc Rēzeknes reģionālās vides pārvaldes datiem, Rēzeknes novadā laika periodā no 2013. gada līdz 2018. gadam 48 uzņēmumiem izsniegtas B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas un 121 Rēzeknes novada uzņēmumam un iestādei - C kategorijas piesārņojošās darbības apliecinājums. Vides pārskatā minēts, ka iedzīvotāju sūdzības par uzņēmumu darbību nav saņemtas, toties saskaņā ar Veselības inspekcijas 2019. gada 2. maija vēstulē Nr. 4.6.2.-10/11638 "Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību" norādīto, Veselības inspekcija periodiski saņem sūdzības no Vērēmu pagasta iedzīvotājiem par cilvēku veselību ietekmējošiem faktoriem.
- 2.3.24. Rēzeknes novadā ir izvietoti vairāki rūpniecības objekti, lielākais no tiem ir SIA "Verems", kas atrodas RSEZ teritorijā un nodarbojas ar finiera ražošanu. Vides pārskatā sniegta informācija par lielākajiem novada uzņēmumiem, norādot, ka īpaši strauji attīstās rūpniecības objekti, kuri izvietoti nelielā attālumā no Rēzeknes pilsētas.
- 2.3.25. Rēzeknes novadā nav rūpniecisko avāriju riska objektu, toties ir 2 paaugstinātas bīstamības objekti: SIA "NOOK RKF LTD" metālapstrāde un SIA "Ceļi un tilti" asfaltbetona ražošanas rūpnīca.
- 2.3.26. Atbilstoši "Daugavas upju baseinu apgabala plūdu riska pārvaldības plāns 2016.-2021.gadam" Rēzeknes novadā atrodas lokālas nozīmes plūdu riska teritorijas. Vides pārskatā minēts, ka pavasaros un ilgstošu lietavu periodā Rēzeknes upē, Maltas upes lejtecē, Lubāna ezeram pieguļošajās teritorijās, Aiviekstes un Ičas upē raksturīgi plūdi. Tāpat norādīts, ka Rāznes ezerā pastāv problēmas ar ūdens regulēšanas pasākumiem, līdz ar to aktuāls ir jautājums par Rāznes ezera apkaimē dzīvojošo iedzīvotāju aizsardzību.
- 2.3.27. Rēzeknes novadā kopumā atrodas 116 valsts nozīmes un 79 vietējās nozīmes arheoloģijas, mākslas, arhitektūras, vēstures un vēsturisko notikumu vietas.

2.4. Novērtējis sniegto informāciju, Birojs secina, ka Vides pārskata 3. un 5. nodaļā ir iekļauta plaša informācija par Rēzeknes novada teritoriju, kas raksturo galvenos vides aspektus un dabas vērtības, veikta esošās situācijas apzināšana, tajā pašā laikā Biroja ieskatā Vides pārskatā pietrūkst fokusa uz konkrēto teritoriju analīzi, kurās Teritorijas plānojumā plānotas galvenās izmaiņas (vai arī netiek plānotas izmaiņas, lai gan tādas varētu būt lietderīgas). SIVN uzdevums būtu analizēt vides informāciju saistībā ar konkrētām plānotajām izmaiņām, un caur šādu analīzi konstatēt (un pamatot), kādi aktivitāšu veidi konkrētās teritorijās ir/nav pieļaujami. Šādā izvērtējumā, pašvaldībai, izsverot konfliktējošās intereses un pretrunas starp plānošanas principiem (piemēram, ilgtspējības un pēctecības principa sadursme teritorijās, kur piesārņojuma līmenis ir augstāks un prognozējams tā pieaugums), būtu arī atspoguļojams pamatojums viena vai otra veida lēmumiem. Saistībā ar esošās situācijas un esošā vides stāvokļa aprakstu un novērtējumu Birojs konstatē:

- 2.4.1. Vides pārskatā izmantota plaša informācija, kas ne vienmēr ir tieši saistīta ar Teritorijas plānojuma un Vides pārskata izstrādes mērķi, līdz ar to Vides pārskata izvērtēšana saistībā ar konkrētiem Teritorijas plānojuma risinājumiem brīžiem ir apgrūtināta. Biroja ieskatā Vides pārskatā nepietiekoši apskatīti vides aspekti, kas var tikt ietekmēti, īstenojot Teritorijas plānojuma risinājumus, piemēram, Vides pārskatā nav datu atspoguļojuma un salīdzinājuma par trokšņa piesārņojumu Rēzeknes novadā, vien minēts, ka trokšņa līmeni ietekmē transports, ražošanas uzņēmumi, individuālās saimniecības un ka augstāka trokšņa ietekme novadā veidojas RSEZ teritorijā. Nav izvērtēts, kā trokšņa līmeni ietekmē valsts nozīmes autoceļi, kādu ieguldījumu trokšņa līmeņa izmaiņās sniedz un sniegs Rēzeknes Dienvidu apvedceļš, kā arī nav vērtēta reģionālas nozīmes lidlauka “Rēzekne” Audriņu pagastā un aviācijas lidlauka Dricānu pagastā ietekme uz apkārt esošajām teritorijām. Līdz ar to būtu lietderīgi analizēt trokšņa līmeni, sevišķi specifiskās un konkrētās teritorijās saistībā ar plānotajiem Teritorijas plānojuma risinājumiem, ja iespējams, Vides pārskatā iekļaujot attiecīgu kartogrāfisko materiālu.
- 2.4.2. Vides pārskatā ir apskatīti jautājumi saistībā ar notekūdeņu apsaimniekošanas jomu, taču nav norādīta konkrēta informācija par to, kuros ciemos pieejama centralizētā kanalizācijas sistēma un kuros tās nav, kā arī nav iekļauta informācija par notekūdeņu paliekošo piesārņojumu, kas ir būtiski situācijas raksturojumam, analīzei un monitoringam (sekojot līdzī izmaiņām), ņemot vērā faktu, ka Rēzeknes novadā ir ievērojams daudzums virszemes ūdensobjektu (9 % no kopējās platības) un ka 17 ūdensobjekti noteikti kā riska ūdensobjekti. Līdz ar to Vides pārskatu nepieciešams papildināt ar trūkstozo informāciju. Šādi papildinājumi ir būtiski, jo īpaši tādēļ, lai attiecīgās Vides pārskata sadaļās varētu argumentēti izdarīt vērtējumu par to, vai ciemu robežu maiņa (to paplašināšana) var izraisīt potenciālu ietekmi uz pazemes un virszemes ūdeņu kvalitāti. Tāpat saistībā ar plānotajām ciemu robežu izmaiņām, Vides pārskatā iekļaujama informācija arī par konkrētajos ciemos esošo transporta infrastruktūras nodrošinājumu.
- 2.4.3. Attiecībā uz plānotajiem risinājumiem *Natura 2000* teritorijās Biroja ieskatā Vides pārskats būtu papildināms, skaidri identificējot, cik lielās teritorijās paredzētas izmaiņas katrā ciemā un sniedzot kartogrāfisko materiālu par plānotajām izmaiņām ciemu teritorijās (līdzīgi kā tas darīts saistībā ar teritorijām, kas noteiktas Nacionālo bruņoto spēku infrastruktūras attīstībai).
- 2.4.4. Tāpat Birojs konstatē vairākas neprecizitātes un redakcionālas kļūdas Vides pārskata tekstā:

- 2.4.4.1. Vides pārskata 11. lpp. minēts, ka Rēzeknes novadā meža zemes aizņem 35% (88 142 ha) no kopējās teritorijas bet 47. lpp., ka mežu zemes aizņem 37,3% (93 855,29 ha) - šis faktu nesakritības radušās dažādu datu avotu izmantošanas dēļ.
- 2.4.4.2. Vides pārskata 22. lpp. minēts, ka kopā ņemtais ūdens daudzums Rēzeknes novadā 2018. gadā bija 20 667 m³, bet tālāk minēts, ka 2018. gadā novadā tika izmantoti 26 132 tūkst. m³ ūdens.
- 2.4.4.3. Vides pārskatā minēti 15 ūdensobjekti, kas noteikti kā riska ūdensobjekti, kuru viens no galvenajiem piesārņojuma avotiem ir punktveida piesārņojums ar notekūdeņos esošiem biogēniem, kā arī hidromorfoloģiskie pārveidojumi un vēsturiskais piesārņojums. Birojs konstatē, ka Ministru kabineta 2011. gada 31. maija noteikumos Nr. 418 "*Par riska ūdensobjektiem*" Rēzeknes novadā noteikto riska ūdensobjektu skaits ir 17 (6 upes un 11 ezeri), Vides pārskatā minētā neprecizitāte novēršama.
- 2.4.4.4. Vides pārskatā vienas lapaspuses ietvaros vairākas rindkopas dubultojas, piemēram, 21. lpp. 4. un 9. rindkopa.
- 2.4.4.5. Saskaņā ar Vides pārskatu ne visos Rēzeknes ciemos ar blīvu apbūvi, piemēram, Pleikšņos, ir centralizētā kanalizācija (58. lpp), tomēr, vadoties pēc Teritorijas plānojuma Paskaidrojuma rakstā esošās informācijas, ciemā *Pleikšņi* ir pieslēgums Rēzeknes pilsētas centralizētai kanalizācijas sistēmai (102. lpp) (295 pieslēgumi).
- 2.4.4.6. Vides pārskata 33. lpp. 4.1. tabulā "*Teritorijas plānojuma neesamības novērtējums*" Izstrādātāja norādījusi, ka Nacionālo bruņoto spēku infrastruktūras attīstības plānu nodrošināšanai plānots grozīt funkcionālo zonu no *Mežu teritorija (M)* uz zonējumu *Publiskās apbūves teritorija (P)*. Birojs, izskatot spēkā esošā teritorijas plānojuma grafisko daļu, konstatē, ka nekustamajam īpašumam ar kadastra Nr. 7868 002 0086 pašreizējais zonējums ir *Lauku zeme (L)*, bet nekustamajam īpašumam ar kadastra Nr. 7868 002 0111 – *Lauku zeme (L3)*. Vides pārskatā nepieciešams labot konstatētās kļūdas.
- 2.4.4.7. Teritorijas plānojums izstrādāts saskaņā ar *Rēzeknes novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2033* (turpmāk - IAS), līdz ar to Teritorijas plānojuma Paskaidrojuma rakstā izmantoti arī ilustratīvi materiāli no IAS, kuros attēlots gan *Rēzeknes pilsētas Dienvidu apvedceļš*, gan *Maltas perspektīvais apvedceļš* (Teritorijas plānojuma Paskaidrojuma raksta 13. lpp.; 16. lpp.). Birojs konstatē, ka Teritorijas plānojumā Rēzeknes pilsētas Dienvidu apvedceļa attīstībai nepieciešamā teritorija noteikta kā *Nacionālas un vietējas nozīmes infrastruktūras attīstības teritorija (TIN7)*, taču Maltas apvedceļa attīstība Teritorijas plānojumā netiek paredzēta. Līdz ar to, lai novērstu nesaskanīgu informāciju Rēzeknes novada plānošanas dokumentos, veicami nepieciešamie labojumi un Vides pārskats papildināms ar skaidrojumu par aktuālo Rēzeknes novada satiksmes infrastruktūras attīstības plānojumu.
- 2.4.4.8. Vides pārskatā iekļauti dažādu institūciju rīcībā esošie un apkopotie dati, tomēr Biroja ieskatā piesardzīgi izvērtējama konkrēto datu reprezentabilitāte dažādu vides pārvaldības jomu un aspektu raksturošanai. Tostarp Birojs vērs uzmanību uz šī atzinuma 2.3.15., 2.3.21. punktā iekļautajiem datiem, kas raksturo atkritumu un notekūdeņu apsaimniekošanas jomas, saskaņā ar kuriem novadā tiek radīts ļoti neliels nešķīroto atkritumu daudzums uz 1 iedzīvotāju, savukārt notekūdeņu novadīšanas un attīrīšanas apjomi vairākkārt atšķiras.

3. Ar plānošanas dokumentu saistītās vides problēmas, tā īstenošanas ietekmes uz vidi novērtējums un izvēlēta risinājuma pamatojums

3.1. Vides pārskata 6. nodaļā uzskaitīta virkne esošu un potenciālu vides problēmjaudājumu, kas tieši vai pastarpināti saistīti ar plānošanas dokumenta īstenošanu. Kā būtiskākie jautājumi, kam plānošanas procesā pievēršama uzmanība, Izstrādātājas ieskatā ir blīvi apdzīvoto vietu - ciemu teritoriju - apsaimniekošana un vides kvalitātes uzlabošana, tostarp buferzonu veidošana un TIAN noteikumu ievērošana zonās, kur saskaras dzīvojamā un ražošanas funkcija. Vides pārskatā minētas teritorijas, kurās Teritorijas plānojuma īstenošanas rezultātā var tikt pieļautas nozīmīgākas ietekmes, piemēram, esošā vēsturiskā dzīvojamā apbūve RSEZ teritorijā un valsts galveno autoceļu un reģionālo autoceļu tiešā tuvumā, kā arī *akustiskā diskomforta zona (TIN13)* Vērēmu pagasta Kleperovas, Ratinīku un daļā Meļņovas teritorijas. Kā būtiska problēma minēta arī tehniskās infrastruktūras nepietiekamība esošo *vasarnīcu un dārza māju apbūves teritorijās (DzS1)* Pleikšņu ciemā, Lielo Dreizu ciemā (Jupatovkas daļā), kā arī vēsturiskās vasarnīcu un dārza māju apbūves teritorijās pie Rāznas ezera Kaunatas lauku teritorijā u.c. Tāpat Izstrādātāja norādījusi, ka būtiski vides kvalitātes jautājumi saistīti ar difūzā un cita veida piesārņojumu vidē (amonjaka emisijas gaisā, slāpekļa un fosfora emisijas augsnē, virszemes un pazemes ūdeņos) no intensīvās lauksaimnieciskās darbības (putnkopības un lopkopības kompleksiem), tostarp saistībā ar augstas vai labas ūdensobjekta ekoloģiskās kvalitātes sasniegšanu novada ūdensobjektos. Izstrādātāja vērsusi uzmanību arī uz derīgo izrakteņu ieguves vietu iespējamo negatīvo ietekmi uz vidi un iedzīvotāju dzīves vides kvalitāti (putekļi, troksnis, hidroloģiskā režīma izmaiņas, virszemes un pazemes ūdeņu piesārņojums, bioloģiskās daudzveidības samazināšanās, purvu ekosistēmu degradācija, degradēto kūdrāju veidošanās, ceļu infrastruktūras bojāšana u.c.) un degradēto teritoriju un objektu sakārtošanu un iesaistīšanu ekonomiskajā apritē u.c. jautājumiem. Daļā jautājumu Vides pārskatā sniegta konkrētu Teritorijas plānojuma risinājumu analīze, taču galvenokārt minētās ietekmes aprakstītas vispārīgi, bez konkrētas teritorijas piesaistes.

3.2. Vides pārskata 8. nodaļā sniegts ietekmju novērtējums, norādot tiešās, netiešās, ilglaicīgās, īslaicīgās un summārās ietekmes (pozitīvas, negatīvas un neitrālas) saistībā ar plānošanas dokumentā ietvertajiem turpmākās attīstības nosacījumiem. Vienlaikus Izstrādātāja norādījusi, ka plānošanas dokumentā noteiktie risinājumi nav viennozīmīgi vērtējami, jo pēc to īstenošanas, tie var atstāt potenciāli gan pozitīvu, gan neitrālu, gan negatīvu ietekmi uz vidi. Cita starpā Izstrādātāja sniegusi vērtējumu par šādiem plānojuma ietekmju aspektiem:

3.2.1. Tieša ietekme Vides pārskatā noteikta tādām darbībām kā zemes lietojuma veida maiņa, kas var palielināt piesārņojuma emisijas vidē un samazināt bioloģisko daudzveidību, kā būtiskākos tiešo negatīvo ietekmju izraisītājus minot derīgo izrakteņu ieguvi, transporta attīstības infrastruktūru un blīvi apdzīvotu teritoriju attīstību. Kā būtiska tieša pozitīva ietekme vērtēta blīvas dzīvojamās apbūves neplānošana novada lauku teritorijā pie Rāznas ezera, Rēzeknes piepilsētā ārpus ciema teritoriju robežām, pie satiksmes maģistrālēm. Attiecībā uz ūdensobjektu kvalitāti norādīts, ka tiešu slodzi uz vidi rada iedzīvotāju māsaimniecības, kurām nav centralizētās kanalizācijas (ciemu teritoriju perifērajās daļās, novada mazajos ciemos, kā arī ciemos ar blīvu apdzīvojamo apbūvi, piemēram, Greiškānos). Pozitīvu tiešu ietekmi uz ūdensobjektu kvalitāti sniegs TIAN iekļautā norma par pieslēgumu veidošanu esošajai un plānotajai apbūvei pie centralizētajiem kanalizācijas un ūdenssaimniecības tīkliem, atkritumu saimniecības, kā arī turpmāka attīstība un modernizācija, tūrisma un atpūtas vietu labiekārtošana, sabiedrības vides apziņas paaugstināšana u.c. Teritorijas plānojuma risinājumi.

- 3.2.2. Netieša ietekme Vides pārskatā noteikta plānošanas risinājumiem, kas saistīti ar ietekmēm uz ūdensobjektiem no intensīvās lauksaimniecības ražošanas. Tāpat novērtēts, ka netieša ietekme var rasties attīstoties tūrismam un palielinoties tūristu skaitam, līdz ar to var pieaugt antropogēnā slodze uz vidi. Būvniecības procesā un derīgo izrakteņu ekspluatācijas procesā radītās zemes vibrācijas, troksnis un putekļu piesārņojums netieši var ietekmēt jūtīgu sugu dzīvotnes.
- 3.2.3. Īslaicīgās ietekmes noteiktas darbībām saistībā ar būvdarbu radīto troksni, zemsedzes bojājumiem, būvgružiem, putekļu emisijām. Kā īslaicīgas ietekmes minētas arī apmeklētāju (viesu un tūristu) skaita sezonālās svārstības siltajā gada periodā un ar to saistītās antropogēnā slodzes paaugstināšanās.
- 3.2.4. Vides pārskatā raksturotas arī ar plānošanas dokumentu saistītās ilglaicīgās pozitīvās un negatīvās ietekmes. Kā ilglaicīgas ietekmes Vides pārskatā minētas ietekmes saistībā ar virkni paredzēto risinājumu, tostarp zemes lietojuma maiņu, derīgo izrakteņu ieguvu, intensīvo lauksaimniecisko darbību, t.sk. lopkopības, cūkkopības un putnkopības kompleksi, industriālo zonu noteikšanu, kur atļauta smagās un pirmapstrādes ražošanas uzņēmumu darbība u.c. Uzsvērta pozitīvā ietekme blīvi apdzīvoto vietu noteikšanai par ciemiem, tādējādi radot ilgtermiņa ietekmi, nosakot šo teritoriju inženiertehniskās infrastruktūras attīstību, kā arī TIN2 iekļautajiem nosacījumiem izstrādāt lokālplānojumu Pleikšņu ciemam, tādējādi sakārtojot Pleikšņu vasarnīcu un dārza māju apbūves ciema vidi. Norādīts, ka pozitīvu ilglaicīgu ietekmi uz vidi un ainavas kvalitātes saglabāšanu radīs arī vietējas *nozīmes kultūrvēsturiskā un dabas teritoriju (TIN4)*, kā arī *ainaviski vērtīgo teritoriju (TIN5)* noteikšana, kurās nav atļauta derīgo izrakteņu ieguve un apmežošana, kā arī *piekļuves vietu iekšzemes publiskajiem ūdeņiem un īpaši aizsargājamām dabas teritorijām (TIN12)* noteikšana. Tāpat pozitīvās ilglaicīgās ietekmes uz dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu (saglabāšanu, sakopšanu un aizsardzību) radīs Teritorijas plānojumā paredzēto degradēto teritoriju rekultivācija, aizliegums ciemu meža teritorijās veikt mežu kailcirti, publisko ūdensmalu infrastruktūras izveide un pieejamības nodrošināšana u.c. TIAN noteikumi.
- 3.3. Vides pārskatā nav izvērtētas summārās ietekmes konkrētu Teritorijas plānojuma risinājumu kontekstā, to pamatojot ar argumentu, ka šādu novērtējumu nav iespējams izvērtēt Teritorijas plānojuma mēroga un detalizācijas ietvaros. Vienlaikus norādīts, ka summārās ietekmes vērtējamās pie Teritorijas plānojuma īstenošanas, izstrādājot lokālplānojumus, detālplānojumus, zemes ierīcības un būvniecības projektus, izvērtējot konkrēto attīstības un/vai būvniecības ieceri. Biroja ieskatā SIVN ietvaros summārās ietekmes vērtējamās atsevišķās teritorijās, kur plānojums paredz izmaiņas, sniedzot informāciju par konkrētajā teritorijā esošo situāciju un prognozi par vides stāvokļa tendencēm, īstenojot plānoto teritorijas attīstību.
- 3.4. Vides pārskatā ietekme uz vidi un *Natura 2000* teritorijām un to dabas un ainaviskajām vērtībām tiek vērtēta kā mazāk būtiska, nekā iepriekš, tā kā TIAN papildus iekļauti nosacījumi negatīvo ietekmju mazināšanai. Pozitīvi vērtēts, ka Rāznes ezera apkārtnes lauku teritorijā vairs netiek plānotas blīvas apbūves teritorijas, tajā skaitā *Savrupmāju dzīvojamās apbūves teritorijas (DzS2)*, *Jauktas apbūves teritorijas (J-1)* un *Lauku zemes ar atļautām mazākām (0,5 ha) zemes vienībām (L-3)*, līdz ar to mazinot zemju sadrumstalotību un piesārņojumu avotu koncentrēšanās iespēju, kā arī tiks samazināta piesārņojuma izplatīšanās iespēja pie ūdenstilpēm, tajā skaitā samazinot iespējamu piesārņojuma koncentrēšanos un izplatību dabas lieguma "*Rāznes ezers*" tuvumā. Vides pārskatā norādīts, ka ievērojot vides aizsardzības normatīvus un atbildīgo institūciju izvirzītās prasības, Teritorijas plānojuma īstenošana neradīs būtisku ietekmi uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, kultūrvēsturisko un ainavisko mantojumu.

3.5. Vides problēmu un ietekmju vērtējums sniegts par tālāk norādītiem konkrētiem (Teritorijas plānojumā iekļautajiem) risinājumiem, par kuriem **Birojs (kur nepieciešams) sniedz sekojošas piebildes:**

3.5.1. Biroja ieskatā Vides pārskats pašlaik nepietiekami novērtē Teritorijas plānojuma risinājumus, kas paredz izmaiņas *Natura 2000* teritorijās un kam var būt ietekme uz bioloģisko daudzveidību un jutīgām vides teritorijām. Tādiem Teritorijas plānojumā iekļautiem risinājumiem, kā piemēram, ciemu robežu izmaiņām, piekļuves noteikšanai publiskajiem ezeriem, kas atrodas īpaši aizsargājamās dabas teritorijās u.c. Izstrādātāja sniegusi vērtējumu, ka teritorijas plānojuma īstenošana neradīs būtiskāku ietekmi uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām esošajām dabas un ainaviskām vērtībām kā šobrīd, bet papildus ir iekļauti nosacījumi negatīvo ietekmju mazināšanai. Tomēr risinājumi, kas saistīti ar darbībām *Natura 2000* teritorijās, saistās ne tikai ar pozitīvu ietekmi uz vidi un iedzīvotāju dzīves apstākļiem, bet arī ar antropogēnās slodzes palielināšanos un ietekmi uz dabas vērtībām, kā to citviet Vides pārskatā atzīmējusi arī Izstrādātāja. Kā jau Birojs norādījis iepriekš, arī Vides pārskata esošās situācijas apraksts nesniedz informāciju piemēram, par pašreizējo labiekārtojuma līmeni Rāznes ezera piekrastē, kā arī citu informāciju, kas ir būtiska *Natura 2000* teritorijās paredzēto risinājumu kontekstā. Neveicot šādu izvērtējumu, SIVN neizgaismo un nevērš pašvaldības uzmanību uz papildus vides aspektiem, ko plānošanas procesā būtu nepieciešams ņemt vērā, kopumā tas mazina arī iespēju noteikt piemērotākos ietekmes novēršanas risinājumus un monitoringa indikatorus kādiem no rīcību virzieniem, kur jutīgāko aspektu griezumā var būt arī konfliktējoši vērtējumi (kāda no vides jomām pozitīva ietekme, kāda no jomām – negatīva). Tādēļ Birojs aicina papildināt izvērtējumu, izvērtējot konkrēto paredzēto risinājumu ietekmi uz katras konkrētās *Natura 2000* teritorijas ekoloģiskajām funkcijām, integritāti un aizsardzības mērķiem. Izsniedzot atzinumu par Vides pārskatā iekļautajiem risinājumiem saistībā ar *Natura 2000* teritorijām, Birojs ņem vērā, ka Dabas aizsardzības pārvaldes Latgales reģionālā administrācija (turpmāk – DAP administrācija) 2020. gada 26. februāra vēstulē Nr. 4.8/936/2020N, pamatojoties uz Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumu Nr. 628 “*Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem*” 63. punktu informē, ka neiebilst Teritorijas plānojuma paredzētajai ciemu *Lipušķi, Čornaja, Adamova* ciemu teritorijas robežu maiņai īpaši aizsargājamās dabas teritorijās – *Rāznes Nacionālais parks* un dabas parka “*Adamova*” teritorijā, kā arī DAP administrācijas 2020. gada 14. augusta vēstuli Nr. 4.8/4059/2020-N saskaņā ar kuru DAP administrācijai nav iebildumu par izstrādāto Teritorijas plānojuma 3.0 redakciju. Attiecīgi – secināms, ka izstrādātais Teritorijas plānojuma projekts un tajā iekļautie risinājumi no dabas aizsardzības viedokļa nav bijuši novērtēti kā tādi, kuru paredzēšana vispār nebūtu pieļaujama likuma “*Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām*” 43. panta piektās daļas izpratnē. Vienlaikus tas neatbrīvo plānošanas dokumenta izstrādātāju no pienākuma sniegt Vides pārskatā šādu risinājumu izvērstu pamatojumu un ietekmju izskaidrojumu, ņemot vērā Biroja norādīto. Birojs tāpat vērs Rēzeknes novada pašvaldības uzmanību, uz to, ka iespējamo risinājumu paredzēšana plānošanas dokumenta līmenī nenozīmē, ka visu tajā iestrādāto pasākumu (piemēram, pieejas ūdenstilpēm *Natura 2000* teritorijās u.c.) īstenošana būs iespējama. Pašlaik ir identificētas teritorijas, kur teorētiski attīstību varētu ieplānot, tomēr konkrēti risinājumi, to ietekmes (tai skaitā summārās) un pieļaujamība būs atbilstīgā detalizācijā jāvērtē konkrētu projektu līmenī.

3.5.2. Vides pārskatā minēts, ka jauna ražošanas teritorija plānota Rēzeknes pilsētas aglomerācijā pie dzelzceļa līnijas SIA “*Rēzeknes gaļas kombināts*” attīstībai, kur ir

nepieciešamā tehniskā infrastruktūra un uzņēmējs plāno ieguldīt investīcijas uzņēmējdarbības vides attīstībā, tomēr Vides pārskatā netiek analizētas un atspoguļotas šīs konkrētās vietas (jaunas ražošanas teritorijas) iespējamās ietekmes kontekstā ar esošo teritorijas un blakus teritoriju izmantošanu, kā arī infrastruktūras pietiekamību.

- 3.5.3. *Lauksaimniecības teritorijā (L, L1) kā teritorijas papildizmantošana noteikta arī Viegļās rūpniecības uzņēmumu apbūve (I3001) un Atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve (I3005), kas līdz šim konkrētajā zonējumā nebija atļauta, vienlaikus kā zonējuma papildizmantošana atļauta arī vasarnīcu, dārza māju, kultūras iestāžu, veselības aizsardzības iestāžu apbūve. Līdz ar to jāņem vērā, ka zonējumā Lauksaimniecības teritorija (L) atļauto papildizmantošanu plašais iespējamais izmantošanas spektrs var izraisīt konfliktsituācijas, piemēram, starp lauksaimniekiem, ražošanas uzņēmējiem un vasarnīcu īpašniekiem. Tāpat Birojs vērs uzmanību, ka TIAN funkcionālajā zonā Lauksaimniecības teritorija (L) vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūvei un atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumu apbūvei ciemu teritorijā netiek noteikta prasība objekta nodrošināšanai ar lietus un sadzīves kanalizācijas tīkliem to būvējot vai pārbūvējot, kā arī netiek noteikta nepieciešamība teritorijas brauktuves un laukumus segt ar ūdensnecaurlaidīgu segumu, kā tas noteikts šiem pašiem teritorijas izmantošanas veidiem zonējumā Rūpnieciskās apbūves teritorija (R). Vides pārskatā rekomendējams sniegt vērtējumu par plānoto atļauto zonējuma izmantošanu.*
- 3.5.4. Vides pārskatā norādīts, ka salīdzinoši ar spēkā esošo teritorijas plānojumu, Teritorijas plānojumā netiek izdalītas zonējuma *Rūpnieciskās apbūves teritorija (R)* apakšzonas RSEZ teritorijā un citās novada rūpnieciskās apbūves teritorijās. Visās rūpnieciskās apbūves teritorijās ir atļauta visa veida ražošana, tajā skaitās smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūve, izvērtējot konkrētās ražotnes novietojumu un iespējamo ietekmi un ievērojot TIAN nosacījumus. Tomēr šādu izmaiņu iespējamās ietekmes netiek izvērtētas konkrētās RSEZ teritorijās, ņemot vērā, ka atļauta arī smagā rūpniecība teritorijās, kur iepriekš tā nebija atļauta, bet RSEZ tuvumā atrodas teritorijas ar dzīvojamo funkciju. Biroja ieskatā Vides pārskatā jāsniedz detālāks izvērtējums ietekmju aspektā, ņemot vērā arī iespējamo ietekmju summēšanos.
- 3.5.5. Piemēram, konstatējams, ka Teritorijas plānojums paredz saglabāt esošās Vērēmu pagasta ciema Djogi teritorijas robežas, kur lielākā daļa ciema teritorijas iekļauta RSEZ teritorijā, kur kā viens no šīs ciema teritorijas izmantošanas veidiem ir rūpnieciskās apbūves teritorija. Ņemot vērā plānoto teritorijas attīstību, kas paredz zonējumā *Rūpnieciskās apbūves teritorija (R)* atļaut visa veida rūpniecisko izmantošanu, kā arī to, ka jau pašlaik Veselības inspekcija periodiski saņem sūdzības no Vērēmu pagasta iedzīvotājiem par cilvēku veselību ietekmējošiem faktoriem un teritorijas plānojuma zonējumu neatbilstību esošai situācijai (Veselības inspekcijas 2019. gada 2. maija vēstule Nr. 4.6.2.-10/11638 “*Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību*”), tad secināms, ka Teritorijas plānojums nerisina esošās vides problēmas un konkrētajā teritorijā saglabājas konfliktējoša teritorijas izmantošana. Birojs norāda, ka Vides pārskatā būtu nepieciešams detālāk analizēt konkrēto teritoriju, Teritorijas plānojumā paredzot pasākumus problēmsituācijas risināšanai.
- 3.5.6. Saistībā ar minēto Birojs vērs Izstrādātājas un Rēzeknes novada pašvaldības uzmanību arī uz Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumu Nr. 16 “Troksņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” (turpmāk – Noteikumi Nr. 16) 2. pielikumā noteiktajām vides troksņa robežvērtībām, kas noteiktas ar mērķi aizsargāt

cilvēka veselību no nevēlama vai kaitīga cilvēka darbības radīta āra trokšņa, piemēram, tai skaitā trokšņa, kas rodas rūpnieciskās darbības zonās. Vadoties no Noteikumu Nr. 16 2. pielikuma 1. punkta tabulā iekļautajiem apbūves teritorijas izmantošanas funkciju veidiem un šā likuma 1. pielikumā definētajām vides trokšņa robežlielumu vērtībām (ilgtermiņa vidējais troksnis), acīmredzams, ka nepieciešamība aizsargāt cilvēku no nevēlama vai kaitīga vides trokšņa pastāv teritorijās, kur ir cilvēku mājvietas, jo tur cilvēki ilgstoši uzturas (ilgtermiņā tiek pakļauti troksnim), kā arī teritorijās, kur ir pret trokšņa iedarbību jutīgas cilvēku grupas (piemēram, ārstniecības, sociālās aprūpes, bērnu vai izglītības iestādes). Atkarībā no teritorijas veida, Noteikumu Nr. 16 2. pielikums nosaka augstāku vai zemāku pieļaujamā trokšņa sliekšni, un Teritorijas plānojumā paredzētajā plānotās (atļautās) izmantošanas zonā Lauksaimniecības teritorija (L), kur viens no galvenajiem (primārajiem) teritorijas izmantošanas veidiem ir viensētu apbūve, piemērojami un nodrošināmie vides trokšņa robežlielumi ir vērā ņemami mazāki, nekā tie paredzēti jauktas apbūves vai, piemēram, publiskās apbūves teritorijām. Lai arī daļu novada teritoriju, kur jau ir pastāvošas vides problēmas savstarpēji nesalāgojamo un pat konfliktējošu izmantošanu dēļ (rūpnieciskā izmantošana un dzīvojamā funkcija) paredzēts noteikt kā teritoriju ar īpašiem nosacījumiem (TIN13), kur paredzēts noteikt, ka jaunbūvējamām dzīvojamām un publiskām, rekreācijas un tūrisma ēkām, kā arī veicot esošo ēku atjaunošanu vai pārbūvi nepieciešams paredzēt *“būvakustiskos - prettrokšņa un apbūves akustiskās kvalitātes paaugstināšanas pasākumus vides trokšņa mazināšanai, izmantojot arhitektoniskas un būvniecības metodes”*, šādas metodes, visdrīzākais, var būt efektīvas, lai samazinātu troksni telpās, tomēr ne troksni vidē. Biroja ieskatā konkrētais gadījums un risināmā vides problēma ir kompleksa, tādēļ tā prasa izsvērtus un drosmīgus lēmumus arī no plānošanas dokumenta izstrādātāja. Birojs secina, ka daļēji risinājumi (attālumiem, buferzonu plānošanai, apstādījumiem) TIAN nosacījumos jau paredzēti, tomēr varētu būt nepieciešams noteikt arī pielāgotas prasības pašai rūpniecisko teritoriju (piemēram, RSEZ teritorijas) izmantošanai, saprātīgi un ilgtspējīgi plānojot atļautās izmantošanas veidus tās perifērijā un izvirzot nosacījumus pasākumiem, kas ierobežo ietekmes izplatīšanos ārpus RSEZ robežām (piemēram, trokšņa sienas). Tāpat būtu nepieciešams noteikt pārdomātus un pielāgotus plānotās (atļautās) izmantošanas veidus (nepieļaujot dzīvojamās apbūves blīvuma tālāku palielināšanos) teritorijām, kas atrodas RSEZ pierobežā.

- 3.5.7. Papildus Birojs izteic bažas par Teritorijas plānojuma risinājumu interpretāciju, ka, rūpnieciskās apbūves apakšzonas R2 nenoteikšana (kurā spēkā esošā teritorijas plānojuma TIAN pieļauj saglabāt esošo dzīvojamo apbūvi un veikt nepieciešamos uzlabojumus), varētu nozīmēt, ka šādās teritorijās nav tiesības saglabāt esošo izmantošanu. No Noteikumu 240 6. punkta un vispārējiem tiesību principiem izriet, ka, stājoties spēkā jaunam teritorijas plānojumam, saglabājas tiesības turpināt likumīgi uzsākto izmantošanu. Vienlaikus plānošanas dokumenta izstrādātājam pastāv iespēja ierobežot jaunas izmantošanas uzsākšanu, vai, ierobežot apjomu, kādā iespējama esošās izmantošanas uzlabojumu veikšana (kas nepalielina neatbilstību, piemēram, apjoma ziņā).
- 3.5.8. Izstrādātāja norādījusi, ka, lai spriestu par piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu ietekmi uz vidi un iedzīvotāju veselību, nepieciešama piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu detalizētāka izpēte un piesārņojuma līmeņa novērtējums, un vietu raksturojums; turpmāka rīcība teritoriju sakopšanā un sanācijā veicama atbilstoši konstatētajam piesārņojumam līmenim. Biroja ieskatā Vides pārskatā būtu vēlams

precizēt, kurām tieši teritorijām Izstrādātājas ieskatā būtu pievēršama pastiprināta uzmanība un veicama detalizēta izpēte.

- 3.5.9. Kopumā Birojs secina, ka plānošanas dokumentu izstrādes stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma laikā vispārīgi ir noteiktas un izvērtētas teritorijas izmantošanas maiņas rezultātā paredzamās galvenās iespējamās ietekmes, ņemot vērā esošo vides stāvokli, **tomēr Biroja ieskatā Vides pārskatā sniegtais vērtējums būtu papildināms ar izvērstāku ietekmju izvērtējumu, analizējot konkrētus, vietām konfliktējošus teritorijas izmantošanas veidus, piesaistot tos konkrētai teritorijai, kur jau ir identificētas vai prognozējamas konfliktsituācijas.**

4. Risinājumi iespējamās ietekmes uz vidi samazināšanai

- 4.1. Kā risinājumi iespējamo ietekmju mazināšanai un novēršanai Teritorijas plānojuma TIAN papildus normatīvo aktu prasībām ietverti nosacījumi novada vides stāvokļa, iedzīvotāju dzīves vides kvalitātes saglabāšanai vai uzlabošanai, kā arī risku novēršanai.
- 4.2. Izvērtējot plānošanas dokumenta Vides pārskatu, Biroja vērtējumā Izstrādātāja kopumā sniegusi pamatotus ieteikumus Rēzeknes novada vides kvalitātes uzlabošanai, tomēr kopumā ieteikumi izstrādāti nekonkrēti, lielākoties bez telpiskās piesaistes un konkrētu situāciju analīzes. Izvērtējot Teritorijas plānojuma dokumentus, Birojs secina, ka vispārīgi Vides pārskatā izteiktās rekomendācijas plānošanas dokumenta izstrādei ir ņemtas vērā.
- 4.3. Vides pārskatā aprakstīti un dažādā detalitātē vērtēti Teritorijas plānojuma TIAN iekļautie nosacījumi un ierobežojumi plānojuma risinājumu ietekmes mazināšanai. Vides pārskata 9. nodaļā apkopoti plānošanas dokumentā iekļautie risinājumi saistībā ar aizsargjoslu noteikšanu, kultūrvēsturiskā, ainaviskā un dabas mantojuma saglabāšanu un aizsardzību, sniegti nosacījumi dzīvojamās apbūves veidošanai, nosacījumi un ierobežojumi ražošanas teritorijām un derīgo izrakteņu ieguvei, meža teritoriju un lauksaimniecības teritoriju izmantošanai, nosacījumi un ierobežojumi ūdeņu teritorijās un dabas un apstādījumu teritorijās, kā arī ierobežojumi alternatīvo energoapgādes objektu izvietojumam. Kā nozīmīgākie risinājumi **iespējamās ietekmes uz vidi samazināšanai** minami sekojoši TIAN iekļautie punkti:
- 4.3.1. Teritorijas plānojuma Grafiskās daļas kartēs tiek attēlotas visa veida aizsargjoslas, kas attiecas uz Rēzeknes novada teritoriju un kuru platums ir lielāks par 10 m, kā arī 10 m virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas ciemu teritorijās un valsts nozīmes ūdensnoteku ekspluatācijas aizsargjoslas.
- 4.3.2. Teritorijas plānojumā noteiktas funkcionālā zonējuma apakšzonas *Publiskās apbūves teritorija (P1), Publiskās apbūves teritorija (P2), Jauktas centra apbūves teritorija (JC1), Dabas un apstādījumu teritorija (DA1)* kultūras pieminekļu un to kultūrvēsturiskās vides vērtību aizsardzībai. Papildus kā teritorijas ar īpašiem noteikumiem Teritorijas plānojumā noteiktas un Grafiskās daļas kartēs attēlotas 8 *vietējas (pašvaldības) nozīmes kultūrvēsturiskās un dabas teritorijas (TIN4)* un 21 *ainaviski vērtīgās teritorijas (TIN5)*, tajā skaitā augstvērtīgā Rāznes ezera ainavu telpa. Grafiskajā daļā attēloti arī ainaviski augstvērtīgie un vērtīgie ceļi un ceļu posmi, ainaviski augstvērtīgie (Lielais Liepu kalns, Mākonkalns u.c.), un vērtīgie skatu punkti, vietējas (pašvaldības) nozīmes kultūrvēsturiskie un dabas objekti.
- 4.3.3. TIAN noteiktas prasības valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu aizsardzībai, pašvaldības nozīmes kultūrvēsturiski nozīmīgo dabas teritoriju un objektu, kā arī ainaviski vērtīgo teritoriju saglabāšanai. TIN4 un TIN5 teritorijās izvirzīti specifiski noteikumi jaunas apbūves un labiekārtojuma veidošanai, esošās apbūves pārbūvei, zemes lietošanas kategoriju maiņai (apmežošana, derīgo izrakteņu ieguve u.c.).

- 4.3.4. Teritorijas plānojumā blīvas dzīvojamās apbūves teritorijas – *Savrupmāju apbūves teritorijas (DzS, DzSI)*, *Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas (DzM)*, *Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas (DzD)* plānotas tikai ciemu teritorijās, ņemot vērā pēctecības principu (spēkā esošo teritorijas plānojamumu). Novada lauku teritorijā blīvas dzīvojamās apbūves teritorijas netiek plānotas.
- 4.3.5. Teritorijas plānojumā rūpnieciskās apbūves teritorijas noteiktas, ņemot vērā pēctecības principu jau vēsturiskajās industriālajās teritorijās pie galvenajām satiksmes maģistrālēm - RSEZ teritorijā, pagastu ciemos un lauku teritorijā, kur jau pašlaik darbojas ražošanas uzņēmumi. Jauna ražošanas teritorija plānota Rēzeknes pilsētas aglomerācijā pie dzelzceļa līnijas SIA “*Rēzeknes gaļas kombināts*” attīstībai.
- 4.3.6. Netiek izdalītas zonējuma *Rūpnieciskās apbūves teritorija (R)* apakšzonas RSEZ teritorijā un citās novada rūpnieciskās apbūves teritorijās. Visās rūpnieciskās apbūves teritorijās ir atļauta visa veida ražošana, tajā skaitā smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūve, izvērtējot konkrētās ražotnes novietojumu un iespējamo ietekmi un ievērojot TIAN nosacījumus. Jauna dzīvojamā apbūve rūpnieciskās apbūves teritorijās nav atļauta. TIAN iekļauta virkne nosacījumu ražošanas uzņēmumu ietekmes mazināšanai, tostarp:
- 4.3.6.1. TIAN noteikts, ka jaunie cūkkopības, lopkopības, putnkopības intensīvās audzēšanas kompleksi izvietojami ārpus ciemu teritoriju robežām, ievērojot minimālo attālums līdz Rēzeknes pilsētas vai ciema teritorijas robežām - 3 km, līdz viensētai lauku teritorijā – 1 km. *Rūpnieciskās apbūves teritorijā (R)* noteikts, ka 1) bīstamo atkritumu pārstrādes uzņēmumu drīkst izvietot ne tuvāk kā 1 km attālumā no *Savrupmāju apbūves teritorijām*, *Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijām*, *Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorijām*, *Publiskās apbūves teritorijām*, *Jauktām centra apbūves teritorijām*, kurās dzīvojamā un publiskā apbūve ir viens no galvenajiem teritorijas izmantošanas veidiem, kā arī 500 m no viensētām *Lauksaimniecības teritorijās (L, LI)*; 2) Būvējot vai pārbūvējot rūpniecības uzņēmumu ciemu teritorijā, veic teritorijas inženiertehnisko sagatavošanu, objektu nodrošina ar notekūdeņu un lietus ūdens kanalizācijas tīkliem, objekta teritorijā brauktuves un laukumus iesedz ar asfaltbetonu vai citu ūdensnecaurīdīgu cieto segumu.
- 4.3.6.2. Ciemos rūpnieciskās un tehniskās iekārtas, kas rada paaugstinātu trokšņa līmeni un citu kaitīgu ietekmi uz vidi, izvietojamas telpās, izbūvējami trokšņu necaurīdīgi logi un atbilstošas ventilācijas sistēmas.
- 4.3.6.3. Lokālplānojumā, detālplānojumā vai būvniecības ieceres dokumentācijā, ja nepieciešams, paredz pasākumus apkārtējo dzīvojamo un publisko teritoriju aizsardzībai pret vides trokšņiem un cita veida piesārņojumu tajās zemes vienībās, kur piesārņojumu radošs ražošanas, energoapgādes, atkritumu pārstrādes, loģistikas, transporta vai cits potenciālu piesārņojumu radošs objekts ietekmē ar rūpnieciskās apbūves teritoriju robežojošās citas atļautās izmantošanas teritorijas, izņemot tehniskās apbūves teritorijas.
- 4.3.6.4. Sanitārās un citas nepieciešamās aizsargjoslas jaunveidojamajiem ražošanas, inženiertehniskās apgādes, loģistikas, transporta objektiem un citiem potenciālu piesārņojumu radošiem objektiem nedrīkst pārsniegt zemes vienības robežas, izņemot gadījumus, ja tas ir rakstiski saskaņots ar kaimiņu zemes vienības īpašnieku.
- 4.3.6.5. Veidojot ražotnes vai citus potenciālu piesārņojumu radošus objektus, ja zonējums *Rūpnieciskās apbūves teritorija (R)* robežojas ar citas atļautās izmantošanas teritorijām, izņemot tehniskās apbūves teritorijām, ražotājs sev piederošajā teritorijā

gar zemes vienības/u robežu vai, ja zemes vienības platība ir pietiekoši liela, ap piesārņojumu radošo objektu ierīko buferzonu, kuras platumu nosaka un pamato detālplānojumā vai būvniecības ieceres dokumentācijā atkarībā no uzņēmuma darbības veida un ietekmes uz apkārtējo teritoriju vides un dzīves kvalitāti. Rūpnieciskās ražošanas un tehniskās apbūves uzņēmumiem, kas atrodas blakus teritorijām, kur galvenais izmantošanas veids ir dzīvojamā apbūve, no dzīvojamās teritorijas puses paredz koku un krūmu stādījumu joslu, kuras platumš nav mazāks par 1,5 m un paredzamais augstums nav mazāks par 2 m. Minētās apzaļumotās teritorijas veido funkcionālās aizsargzonas apzaļumoto daļu.

- 4.3.7. Vieglās rūpniecības uzņēmumu un lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumu darbība atļauta arī zonējumos *Jaukta centra apbūves teritorija (JC, JC1)* un *Lauksaimniecības teritorija (L, L1)*.
- 4.3.8. Derīgo izrakteņu ieguve atļauta Teritorijas plānojuma TIAN norādītajās funkcionālajās zonās – *Rūpnieciskās apbūves teritorija (R)*, *Lauksaimniecības teritorija (L)*, *Mežu teritorija (M)* un *Ūdens teritorija (Ū)*. Lai samazinātu un pēc iespējas novērstu iespējamās ietekmes uz vidi, ko varētu radīt darbības – derīgo izrakteņu, t.sk. dolomītu ieguves īstenošana, TIAN definēti nosacījumi derīgo izrakteņu ieguvei, piemēram, noteikts attālums no derīgo izrakteņu ieguves vietas līdz ciemu un pilsētas robežai, upēm, ezeriem, kapsētām u.c. prasības, tostarp nosakot, ka izrakteņu ieguve nav atļauta ciemu teritorijās (izņemot atļauta sapropēja ieguve ezeros), kā arī tuvāk par 1 km no Rēzeknes pilsētas vai ciema robežas un tuvāk par 10 m līdz blakus esošās zemes vienības robežai, izņemot, ja piegulošās zemes vienības īpašnieks ir rakstiski piekritis derīgo izrakteņu ieguvei un pārstrādei tuvāk par 10 m no savas zemes vienības robežas.
- 4.3.9. Derīgo izrakteņu ieguve nav atļauta kultūras pieminekļu teritorijās, *vietējas nozīmes kultūrvēsturiskajās un dabas teritorijās (TIN4)*, *ainaviski vērtīgajās teritorijās (TIN5)*. Īpaši aizsargājamajās dabas teritorijās (turpmāk - ĪADT) derīgo izrakteņu ieguve pieļaujama tikai tādā gadījumā, ja to pieļauj spēkā esošie īpaši aizsargājamo dabas teritoriju normatīvie akti, kultūras pieminekļu aizsardzības zonās - ja tiek saskaņots ar Nacionālo kultūras mantojuma pārvaldi, *vietējas nozīmes kultūrvēsturiskajās un dabas teritorijās (TIN4)* un *ainaviski vērtīgajās teritorijās (TIN5)* - ja tiek saskaņots ar pašvaldību.
- 4.3.10. Lai netiktu izmainīts ūdens līmenis un pārveidoti ūdensteču un ūdenstilpņu krasti, derīgo izrakteņu karjeru izstrāde nav atļauta tuvāk par 100 m no upju un ezeru krasta līnijas. Veicot derīgo izrakteņu ieguves karjera izstrādi, jānovērtē tā potenciālo ietekmi uz ūdens līmeņa izmaiņām. Plānojot jaunas derīgo izrakteņu ieguves vietas, izstrādā transporta un energoapgādes shēmu, lai novērstu iespējamo negatīvo ietekmi uz apdzīvotajām vietām un cilvēku dzīves kvalitāti tajās. Derīgo izrakteņu ieguve nedrīkst pasliktināt blakus esošo nekustamo īpašumu īpašnieku dzīves apstākļus – piebraucamo ceļu kvalitāti, ūdens ieguvi, trokšņu un putekļu izplatību dzīvojamo māju tuvumā u.tml. Derīgo izrakteņu ieguves vietas izstrādātājam jāuztur kārtībā derīgo izrakteņu transportēšanā izmantojamie ceļi, neatkarīgi no īpašuma piederības, kā arī jāvienojas par pašvaldības un privāto ceļu izmantošanu, saskaņojot to ar pašvaldību. Derīgo izrakteņu ieguves vietās nav atļauta atkritumu izgāšana.
- 4.3.11. Teritorijas plānojumā noteiktas mežu teritorijas, tajā skaitā meža aizsargjosla ap Rēzeknes pilsētu. TIAN paredz pašvaldības mežus ciemos saglabāt kā mežaparku - iedzīvotāju atpūtas teritoriju, neparedzot mežstrādi, izņemot kopšanas cirtes un apbūvi (izņemot teritorijas labiekārtošanas infrastruktūru un ar tūrismu un rekreāciju saistītas būves). Mežu teritorijās atļauta vienas viensētas būvniecība, ja zemes vienības platība nav mazāka par 2 ha un aizsargjoslas vai meža nozari regulējošajos normatīvajos aktos nav noteikta lielāka platība.

- 4.3.12. Zonējumā *Lauksaimniecības teritorijas (L, L2)* plānotas novada lauku teritorijā, lielo ciemu teritoriju perifērijas daļās un mazajos ciemos, ar mērķi nodrošināt lauksaimniecības zemes kā resursa racionālu un daudzveidīgu izmantošanu visu veidu lauksaimnieciskajai darbībai un ar to saistītajiem pakalpojumiem. Ciemu teritorijās teritorija ar apzīmējumu "L1" perspektīvi iespējama teritorijas kā apbūves zemes izmantošana, kuru galvenā izmantošana ir dzīvojamā viensētu tipa apbūve, vienlaikus kā "L2" teritorijas noteiktas esošās mazdārziņu teritorijas ciemos. Salīdzinoši ar spēkā esošo teritorijas plānojumu, ārpus ciemu teritorijām vairs netiek plānotas lauksaimniecības zemes ar atļautām mazākām jaunizveidojamām zemes vienību platībām, kas atbilst spēkā esošo normatīvu prasībām un mazina iespējama piesārņojuma izplatīšanos, sevišķi biogēno elementu pieauguma risku ūdensobjektu tuvumā. Nacionālās nozīmes lauksaimniecības teritorija (*Krēslītes polderis* Gaigalavas pagastā) noteikta atbilstoši normatīvo aktu prasībām un iekļauta zonējumā *Lauksaimniecības teritorija (L)*.
- 4.3.13. TIAN tiek definētas prasības galvenajai un papildus izmantošanai lauksaimniecības teritorijās, jaunu lauksaimniecības dzīvnieku turēšanai paredzēto ēku izvietojumam un esošo dzīvnieku turēšanas ēku vai būvju ekspluatācijai.
- 4.3.14. Teritorijas plānojuma Grafiskās daļas kartē attēlotas *piekļuves vietas pie iekšzemes publiskajiem ūdeņiem* - Rāznas ezers, Feimaņu ezers u.c. un *īpaši aizsargājamām dabas teritorijām (TIN12)*, kā arī pašvaldības labiekārtotās peldvietas un atpūtas vietas, kuras atrodas konkrētās pagasta pārvaldes pārziņā. TIAN paredz virkni nosacījumu ūdeņu teritorijās un dabas un apstādījumu teritorijās.
- 4.3.15. Teritorijas plānojamā nav paredzētas konkrētās zonas alternatīvo energoapgādes objektu izvietojumam, vienlaikus TIAN paredz nosacījumus objektu izvietojumam, tajā skaitā paredzot, ka elektrostacijas ar maksimālo jaudu 20 kW un vairāk atļauts izvietot tikai novada lauku teritorijā zonējumā *Rūpnieciskās apbūves teritorija (R)*, *Tehniskās apbūves teritorija (TA)* un *Lauksaimniecības teritorija (L)*, savukārt vēja elektrostacijas ar jaudu virs 20 kW nav atļauts izvietot kultūras pieminekļu teritorijās un to aizsardzības zonās, ĪADT, ja to nosaka spēkā esošie ĪADT normatīvie akti, *vietējas nozīmes kultūrvēsturiskajās un dabas teritorijās (TIN4)* un *ainaviski vērtīgajās teritorijās (TIN5)*. ĪADT, ja nav pretrunā ĪADT normatīvajiem aktiem, vēju elektrostacijas atļautas tikai saskaņojot ar DAP.
- 4.3.16. TIAN noteikts, ka stacionāro saules bateriju bloku (paneļu) un saules kolektoru ar virsmas laukumu lielāku par 20 m² izvietojumam jānosaka ar pašvaldības būvvaldi. Siltumsūkņu zemes kolektora ārējā kontūra jāizvietoj ne tuvāk par 4 m no zemes vienības robežas, izņemot, ja ir rakstiski saskaņots ar blakus esošās zemes vienības īpašnieku. Ciemos atļauts izbūvēt tikai tādas koģenerācijas stacijas, kuru tehnoloģiskās darbības rezultātā nerodas smaku piesārņojums. Koģenerācijas stacijas izvietojumam jānosaka *Tehniskās apbūves teritorija (TA)* un *Rūpnieciskās apbūves teritorija (R)*. Biogāzes koģenerācijas stacijas, kuru tehnoloģiskās darbības rezultātā rodas smaku piesārņojums atļauts izbūvēt tikai lauku teritorijā. Minimālais attālums no Rēzeknes pilsētas vai ciemu robežas – 1 km. Plānojot koģenerācijas stacijas izbūvi, ņem vērā valdošo vēju virzienu un tās novietni saskaņojot ar pašvaldību.
- 4.3.17. Teritorijas plānojumā noteiktas un grafiskās daļas kartēs attēlotas *Teritorijas ar īpašiem noteikumiem (TIN)*. TIAN katrai zonai izdalīti specifiski noteikumi.
- 4.3.18. Teritorijas plānojumā kā teritorija ar īpašiem noteikumiem (TIN13) tiek noteikta un Grafiskajā daļā attēlota akustiskā diskomforta zona Rēzeknes piepilsētas teritorija - Kleperova, Ratinīki un daļa Meļņovas Vērēmu pagasta teritorijā, kas atrodas valsts galveno autoceļu A 12 un A13 un Rēzeknes novada un Rēzeknes pilsētas esošo RSEZ

rūpniecisko zonu ietekmē, kur nepieciešami papildus būvakustiskie pasākumi vides trokšņa mazināšanai. TIAN noteikts, ka TIN13 teritorijā jaunām būvēm, kā arī veicot esošo būvju atjaunošanu vai pārbūvi nepieciešams paredzēt būvakustiskos - prettrokšņa un apbūves akustiskās kvalitātes paaugstināšanas pasākumus vides trokšņa mazināšanai normatīvajos aktos noteiktā kārtībā un apjomā, izmantojot arhitektoniskas un būvniecības metodes. TIN13 teritorijā noteikti zonējumi *Lauksaimniecības teritorija (L)*, *Mežu teritorija (M)*, *Ūdeņu teritorija (Ū)*, *Dabas un apstādījumu teritorija (DA)*.

4.3.19. Teritorijas plānojums nosaka papildu prasības ĪADT aizsardzībai, tostarp nosakot ainaviski vērtīgas ainavu telpas ar specifiskiem aprobežojumiem saimnieciskajai darbībai un apbūvei.

4.4. Izvērtējot Vides pārskatu Birojs konstatē, ka dažādās Vides pārskata nodaļās Izstrādātāja sniegusi ieteikumus Teritorijas plānojumā iekļauto risinājumu ietekmes uz vidi novērtēšanai/mazināšanai plānošanas dokumenta īstenošanas periodā, kas saistīti ar dažādu vides jautājumu risināšanu. Kopumā Birojs pievienojas Izstrādātāja ieteikumiem ietekmju mazināšanā un secina, ka lielākā daļa sniegto ieteikumu ir iestrādāti arī Teritorijas plānojumā. Tomēr saistībā ar atsevišķiem Teritorijas plānojuma risinājumiem ietekmes uz vidi mazināšanai Birojs sniedz sekojošas piebildes:

4.4.1. Saistībā ar Teritorijas plānojuma risinājumu, kas paredz noteikt zonējumu *Lauksaimniecības teritorija (L)* Rēzeknes piepilsētas teritorijai - Kleperova, Ratinīki un daļa Meļņovas Vērēmu pagasta teritorijā, Birojs no vienas puses atbalsta pašvaldības izraudzīto risinājumu, jo tādējādi Teritorijas plānojums nosaka zemāku apdzīvojuma blīvuma veidošanos teritorijā, kas jau pašlaik atrodas akustiskā diskomforta zonā. Pozitīvi vērtējama TIN13 zonas izveide un tai paredzētie TIAN, tomēr vienlaikus norādāms, ka pretēji pašvaldības norādītajam¹, šāda zonējuma izveidošana nosaka stingrākas prasības pieļaujamajam trokšņa līmenim. Proti, kā tas izriet no Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumu Nr. 16 "*Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība*" 2. pielikuma 3. punkta, kurā noteikti vides trokšņa robežlielumu novērtēšanas nosacījumi "*Vides trokšņa līmeņa atbilstību trokšņa robežlielumiem novērtē teritorijā, kura ietver dzīvojamo apbūvi, kas reģistrēta Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā kā apbūves zeme vai zeme zem dzīvojamo ēku pagalmiem, kā arī 2 m attālumā no fasādes, kura ir visvairāk pakļauta trokšņa iedarbībai*" (3.2. apakšpunkts). Līdz ar to, ņemot vērā, ka RSEZ teritorijā (un citās novada rūpnieciskās apbūves teritorijās) tiek atļauta visa veida rūpnieciskā darbība un to, ka pie plānotā zonējuma trokšņa normatīvi TIN 13 kļūst stingrāki, prognozējams, ka vides problēmas trokšņa aspektā saglabāsies un, iespējams, pastiprināsies. Līdz ar to Biroja ieskatā plānošanas dokumenta īstenošanas periodā iedzīvotāju aizsardzībai pret piesārņojumu un traucējumiem pievēršama pastiprināta uzmanība.

4.4.2. Birojs secina, ka visas ūdenstilpju aizsargjoslas ciemu teritorijās noteiktas *Aizsargjoslu likuma* noteiktajā minimālajā platumā (10 m), ko būtu iespējams pārskatīt, tajos ūdensobjektos, kuros ekoloģiskā kvalitāte novērtēta kā slikta, piemēram, *Tiskādu ezerā*, kura krastos pašlaik atrodas divi ciemi - *Tiskādi* un *Vecružina*. Līdzīga situācija vērojama gar *Rāzņas ezeru*, kur ezera aizsargjosla ciema teritorijā ir vien 10 m, vienlaikus ezers ir noteikts kā lašveidīgo zivju ūdens. Tajā pat laikā ezera krastā esošais

¹ Ziņojumā par Rēzeknes novada teritorijas plānojuma 2.0 redakcijas un Vides pārskata projekta apstiprināšanu, kur apkopotu institūciju komentāri par Teritorijas plānojumu Pašvaldība norādījusi, ka Lauksaimniecības teritorija (L), tāpat kā Mežu teritorija (M), Ūdeņu teritorija (Ū), Dabas un apstādījumu teritorija (DA) nav uzskatāma par apbūves teritoriju. Tādējādi funkcionālajā zonā Lauksaimniecības teritorija (L) nevar piemērot vides trokšņa robežlīmeni.

Lipušķu ciema robeža aizņem plašu teritoriju gar *Rāznas* ezeru (~ 6 km), ciema teritorijā atrodas lielas neapbūvētas lauksaimniecības un meža zemju platības, līdz ar to Teritorijas plānojumā noteiktā ciema robeža var veicināt apbūvi tiešā ezera tuvumā, kas, neatbilstošas notekūdeņu apsaimniekošanas gadījumā, var veicināt piesārņojuma izplatīšanos ezerā un ezera ekoloģiskā stāvokļa pasliktināšanos.

- 4.4.3. Derīgo izrakteņu ieguve iespējama arī zonējumos *Lauksaimniecības teritorijās (L)* un *Mežu teritorijās (M)*. Lai arī TIAN noteikti ierobežojumi derīgo izrakteņu iegūšanai, tomēr, atļaujot derīgo izrakteņu ieguvi lauksaimniecības un mežu teritorijās, kas veido ievērojamu novada teritorijas daļu, iespējama derīgo izrakteņu ieguvēja konfliktsituācijas izveidošanās ar blakus esošo zemju īpašniekiem, it īpaši tuvumā esošo dzīvojamo māju īpašniekiem.
- 4.4.4. Attiecībā uz prasību noteikšanu derīgo izrakteņu ieguvei TIN 5 zonā Birojs konstatē, ka TIAN 167. punkts paredz, ka derīgo izrakteņu ieguve atļauta arī *vietējas nozīmes kultūrvēsturiskajās un dabas teritorijās (TIN 4)* un *ainaviski vērtīgajās teritorijās (TIN5)*, ja tā tiek saskaņota ar pašvaldību. Biroja ieskatā pirms derīgo izrakteņu ieguves saskaņošanas pašvaldībā teritorijās TIN4 un TIN5 rekomendējams pieaicināt atbilstošās nozares speciālistu vai ekspertu atzinuma sniegšanai par derīgo izrakteņu ieguves ietekmi uz ainavu un ieteikumiem tās mazināšanai, līdzīgi kā to nosaka TIAN 524. punkts attiecībā uz liela apjoma objektu (telekomunikāciju torņi (virs 30 m), ražošanas vai noliktavu ēku u.c.), tehniskās infrastruktūras un apbūves izvietojumu *ainaviski vērtīgajās teritorijās (TIN5)*.
- 4.4.5. Vienlaikus Birojs konstatē, ka Teritorijas plānojuma TIAN paredz dažādus videi labvēlīgus risinājumus, tostarp saistībā ar virszemes ūdeņu aizsardzību, kultūrvēsturisko teritoriju un ainavu aizsardzību, piesārņojuma novēršanu un mazināšanu un citām jomām.
- 4.4.6. Birojs vērš uzmanību tam, ka iespējamās ietekmes uz vidi mazināšanai, plānojot jaunu infrastruktūras objektu, rūpniecisko objektu, derīgo izrakteņu teritoriju izveidi, pirms to uzsākšanas ir jāizvērtē, vai plānotās darbības neatbilst objektiem, kuriem atbilstoši Novērtējuma likuma 1. pielikumā noteiktajam ir jāveic ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra, vai gadījumā, ja plānotās darbības sasniedz Novērtējuma likuma 2. pielikumā noteiktos robežlielumus, attiecināms ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums. Savukārt darbībām, kuru veikšanai nepieciešami tehniskie noteikumi, VVD Rēzeknes RVP nosaka vides aizsardzības prasības, kuras jāņem vērā būvprojektu izstrādē un skaņošanā.

4. Iespējamie kompensēšanas pasākumi

Saskaņā ar likuma “*Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām*” 43. panta nosacījumiem kompensēšanas pasākumi ir jānosaka, ja plānošanas dokuments ietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (*Natura 2000*) ekoloģiskās funkcijas, integritāti un ir pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem.

Lai arī Teritorijas plānojums paredz vairākas darbības Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijās (*Natura 2000*), tomēr no Vides pārskata neizriet, ka Teritorijas plānojuma īstenošana varētu radīt negatīvu ietekmi uz tām, tādēļ kompensēšanas pasākumi plānošanas dokumentam netiek paredzēti.

Birojs ņem vērā DAP administrācijas 2020. gada 26. februāra vēstulē Nr. 4.8/936/2020N norādīto, ka tā neiebilst Teritorijas plānojuma paredzētajai ciemu *Lipušķi*, *Čornaja*, *Adamova* ciemu teritorijas robežu maiņai īpaši aizsargājamās dabas teritorijās – *Rāznas Nacionālais parks* un dabas parka “*Adamova*” teritorijā, kā arī saskaņā ar DAP administrācijas 2020. gada 14.

augusta vēstuli Nr. 4.8/4059/2020-N DAP administrācijai nav iebildumu par izstrādāto Teritorijas plānojuma 3.0 redakciju.

5. Plānošanas dokumenta iespējamās būtiskās pārrobežu ietekmes izvērtējums

Rēzeknes novads tieši nerobežojas ar Latvijas Republikas kaimiņvalstīm. Teritorijas plānojumā netiek plānota jaunu lielu rūpnieciskās ražošanas vai energoapgādes uzņēmumu izvietošana, kuru darbības rezultātā varētu rasties būtiska negatīva ietekme uz vidi, būtiskas piesārņojošo vielu emisijas vai tiktu veicināta pārrobežas piesārņojuma pārnese - nav sagaidāma būtiska pārrobežu ietekme.

6. Paredzētie pasākumi monitoringa nodrošināšanai

Vides pārskatā monitoringa nodrošināšanai Izstrādātāja norāda šādas vides indikatoru grupas: 1) virszemes ūdeņu kvalitāte, 2) gaisa kvalitāte, 3) piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas, 4) ūdensapgāde, 5) notekūdeņu apsaimniekošana, 6) atkritumu apsaimniekošana, 7) īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, 8) pašvaldības aizsargājamās dabas un kultūrvēsturiskās teritorijas, norādot katrai no iepriekš minētām grupām konkrētus indikatorus.

Biroja ieteikums būtu indikatoru grupas papildināt ar trokšņa piesārņojuma indikatoriem, īpašu uzmanību pievēršot RSEZ un apkārtējās dzīvojamās apbūves teritorijām.

II Vides pārskata sabiedriskā apspriešana

Plānošanas dokumenta un Vides pārskata sagatavošanas ietvaros sabiedrībai (iedzīvotājiem, sabiedriskajām organizācijām un institūcijām u.c.) ir bijusi iespēja izteikt savu viedokli sabiedriskās apspriešanas laikā. Vides pārskatā aprakstīta Teritorijas plānojuma un Vides pārskata sabiedriskās apspriešanas gaita.

Vides pārskata sagatavošanas laikā notikušas konsultācijas ar Valsts vides dienesta Rēzeknes reģionālo vides pārvaldi, DAP administrāciju un Veselības inspekciju. Konsultācijas ar kompetentajām institūcijām tikušas uzsāktas laicīgi, institūcijām un sabiedrībai tikusi dota iespēja pilnā mērā izteikt savu viedokli par plānošanas dokumentu un Vides pārskatu.

Teritorijas plānojuma un Vides pārskata 3.0 redakcijas publiskā apspriešana notika no 2020. gada 14. augusta līdz 2020. gada 8. septembrim. Paziņojums par publiskās apspriešanas termiņiem un iespējām piedalīties apspriešanā, uzsākot publisko apspriešanu, ievietots Biroja tīmekļa vietnē www.vpvb.gov.lv, Rēzeknes novada tīmekļa vietnē www.rezeknesnovads.lv un valsts vienotajā ģeotelpiskās informācijas portālā www.geolatvija.lv, kā arī pašvaldības laikrakstā “Rēzeknes novada ziņas”. Teritorijas plānojuma un Vides pārskata 3.0 redakcijas sabiedriskās apspriešanas sapulce tika organizēta 2020. gada 25. augustā Rēzeknes novada pašvaldības lielajā zālē, Rēzeknē.

Visi Teritorijas plānojuma redakciju un Vides pārskata projekta materiāli sabiedrībai bija pieejami Rēzeknes novada pašvaldības administratīvajā ēkā (Atbrīvošanas aleja 95a, Rēzeknē, Rēzeknes novadā) katru darba dienu, pašvaldības darba laikā, bet elektroniskajā vidē – valsts vienotajā ģeotelpiskās informācijas portāla www.geolatvija.lv sadaļā “Teritorijas attīstības plānošana”, kā arī Rēzeknes novada pašvaldības interneta vietnē www.rezeknesnovads.lv.

Teritorijas plānojuma 2.0 redakcijas izstrādes ievaros tika saņemti 28 atzinumi no 7 pašvaldību iestādēm un 21 institūcijām. Atzinumos sniegti divu veidu komentāri – identificēta nepieciešamība veikt redakcionālus labojumus un precizējumus, kā arī komentāri veikt labojumus pēc būtības. Sabiedrisko apspriešanu laikā viedokli izteikušas arī kaimiņu

pašvaldības un Rēzeknes novada dome. Saņemti arī vairāki sabiedrības (fizisku un juridisku personu) komentāri.

Kopsavilkums par saņemtajiem atzinumiem un komentāriem sniegts *Ziņojumā par Rēzeknes novada teritorijas plānojuma 2.0 redakcijas un Vides pārskata publiskās apspriešanas rezultātiem*.

Institūciju atzinumos un vēstulēs, kas sniegti par pilnveidoto Teritorijas plānojumu, lielākā daļa risinājumu novērtēti pozitīvi, jo institūciju iepriekš sniegtie priekšlikumi ņemti vērā, taču izteikti arī principiāli iebildumi, piemēram, saistībā ar plānoto funkcionālo zonējumu maiņu RSEZ teritorijā. Īpaša uzmanība vērsta uz jautājumiem, kas saistīti ar trokšņa pārvaldības jomu.

Izvērtētā dokumentācija:

Rēzeknes novada teritorijas plānojums un tā Vides pārskats.

Piemērotās tiesību normas:

1. Likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” V viens *prim* nodaļa.
2. Likuma “*Par piesārņojumu*” II, III nodaļa.
3. Teritorijas attīstības plānošanas likuma I, V nodaļa.
4. Likums “*Par zemes dzīlēm*”.
5. Aizsargjoslu likuma 7. pants.
6. Ūdens apsaimniekošanas likuma I, III nodaļa.
7. Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr.157 “*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*” III, IV, V, VI, VII, VIII daļa.
8. Ministru kabineta 2009. gada 3. novembra noteikumi Nr.1290 “*Noteikumi par gaisa kvalitāti*”.
9. Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumu Nr. 628 “*Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem*” 63. punkts.
10. Ministru kabineta 2013. gada 30. maija noteikumu Nr. 240 “*Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi*” 4. nodaļa, 61. pants.
11. Ministru Kabineta 2011. gada 31. maija noteikumi Nr. 418 “*Par riska ūdensobjektiem*”
12. Ministru kabineta 2014. gada 24. janvāra noteikumi Nr.16 “*Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība*”.
13. Ministru kabineta 2002. gada 22. janvāra noteikumi Nr. 34 “*Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī*”.
14. Ministru kabineta 2002. gada 13. decembra noteikumi Nr. 118 “*Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti*”.

Biroja viedoklis:

Rēzeknes novada teritorijas plānojuma Vides pārskats atsevišķos aspektos ir precizējams/papildināms, ievērtējot un ņemot vērā šajā atzinumā ietvertos ieteikumus.

Pilnveidojot un īstenojot Rēzeknes novada teritorijas plānojumu, ņemami vērā Vides pārskatā izteiktie priekšlikumi.

Atbilstoši Novērtējuma likuma 23. pieci *prim* panta sestās un septītās daļas prasībām Birojs konstatē, ka:

- 1. Rēzeknes novada teritorijas plānojuma Vides pārskats kopumā atbilst normatīvo aktu prasībām, tomēr atbilstoši šajā atzinumā norādītajam tajā veicami papildinājumi.**

2. Lai konstatētu Rēzeknes novada teritorijas plānojuma īstenošanas radīto tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, Rēzeknes novada pašvaldībai, izmantojot valsts vides monitoringa un citus pieejamos datus, divas reizes plānošanas periodā (2025. un 2029. gadā) jāizstrādā monitoringa ziņojums un jāiesniedz (arī elektroniskā veidā) Vides pārraudzības valsts birojā.

Rēzeknes novada pašvaldībai jā sagatavo informatīvais ziņojums par plānošanas dokumentu un paziņojums par plānošanas dokumenta pieņemšanu atbilstoši Noteikumos Nr.157 VIII nodaļā noteiktajam.

Direktors

(paraksts*)

A. Lukšēvics

**Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu*

Atzinums nosūtīts:

1. Rēzeknes novada pašvaldībai, *E.Adrese*.
2. SIA “*Enviroprojekts*”, elektroniskā pasta adrese: info@enviro.lv.
3. Valsts vides dienesta Rēzeknes reģionālajai vides pārvaldei, *E.Adrese*.